



VALAŠTIANSKY hlasník

ročník IX. ● číslo 3 ● jún 2011

Z OBSAHU VYBERÁME:

- 40. ročník festivalu dychovej hudby
- Vyčistíme si obec
- O starom mlyne na Studničke



Čo všetko deťom k šťastiu treba?

**Slnko a modrý kúsok neba,
piesok a v izbe s hračkami
dva veľké bozky od mamy.**

Čo všetko deťom k šťastiu stačí?

**Hrozienko sladké na koláči
a denne jedna hodinka
v náručí svojho ocinka.**

Čo sa dnes deťom najviac ráta?

**Mať ocka ako kamaráta,
maminu dlaň a popri tom
mať vždycky lásky plný dom.**

S novým číslom nášho dvojmesačníka vstupuje obec Valaská po sviatkoch jari do predčasného letného obdobia, ktoré sa naplno prejavilo už teraz. Tak, ako každý rok sme si pripomenuli Deň Matiek kultúrnym vystúpením. Tohto roku nám nedeľné popoludnie spríjemnilo divadelné predstavenie v podaní amatérskych umelcov z Ráztoky. Ďalšie spretrenie života nielen v našej obci, ale aj na celom Slovensku pokračovalo fan-dením tímu Slovenska na hokejových majstrovstvách. Aj napriek tomu, že naši hokejisti neboli až takí úspešní, ako sme si želali, určite sme stále dobrou hokejovou krajinou. 18. a 19. mája sa uskutočnil v Bratislave celoslovenský snem ZMOS-u. Zúčastnil som sa tohto snemu, kde sme zvolili nového predsedu, a za rušného rokovania sme prebrali veľa pripomienok a otázok, ktoré boli väčšinou adresované súčasnej vláde, no vo veľmi malom zastúpení. Predposledný víkend patrilo

návšteve spevokolu Lipka, Dychovej hudbe a predstaviteľom našej obce v partnerskom meste v Čechách, v Chlumci nad Cidlinou.

Jarné práce završujeme kosením obecných trávnikov a úpravou zelene. Súčasťou jednej z pracovných akcií, ktorá sa uskutočnila v priebehu mája, bola výzva žiakov základnej školy a ich projekt „Vyčistíme si obec“, za ktorú chcem všetkým, ktorí sa jej zúčastnili, veľmi pekne poďakovať. V Starej Valaskej sme začali čistiť obecnú kanalizáciu, čo je veľmi pozitívna správa v porovnaní so súčasným stavom potrubia a šácht. Pomaly sa končí posledný mesiac školského roka a naše ratolesti čaká obdobie skúšania. Zaželajme im spolu, aby tieto rušné chvíle zakončili peknými známkami a pred prázdninami si doniesli radosť z dobrých známok za učivo, s ktorým sa pasovali celý školský rok.

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce Valaská

Z rokovania Obecného zastupiteľstva

Zasadnutie Obecného zastupiteľstva vo Valaskej sa konalo dňa 25. mája 2011. Na rokovaní bolo prítomných 11 poslancov. Rokovanie otvoril a viedol starosta obce Ing. Juraj Uhrin, ktorý oboznámil prítomných poslancov s programom rokovania a predložil na schválenie program rokovania, určenie zapisovateľa i overovateľov zápisnice a zloženie návrhovej komisie. V úvode rokovania starosta obce oboznámil poslancov o zániku mandátu Mareka Poliaka ku dňu 17. mája 2011 z dôvodu vzdania sa mandátu poslanca. V zmysle § 51 odst. 2 Zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v platnom znení vyzval starosta obce Mgr. Ivana Karaka na zloženie sľubu náhradníka za poslanca na uvoľnený mandát vo volebnom obvode č. 1. pre volebné obdobie 2010 – 2014. Poslanci vzali na vedomie kontrolu plnenia uznesení z rokovaní

obecného zastupiteľstva, ktorú predložil hlavný kontrolór obce. V ďalšom bode zastupiteľstvo prerokovalo a schválilo: rozbor hospodárenia za obdobie I.-XII. 2010, záverečný účet obce, rozbor hospodárenia za obdobie I.-III. 2011, zmenu rozpočtu obce Valaská, plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2011, predložený hlavným kontrolórom obce Petrom Turňom. V bode „Rôzne a došlá pošta adresovaná OcZ“, poslanci prerokovali žiadosti o odkúpenie pozemkov. Odsúhlasili povolenie podnikateľskej činnosti na území obce Valaská pre firmy Prima Cop – Oravec Marcel a Stainless Master, s.r.o. Piesok. Poslanci OcZ odporúčali starostovi obce pristúpiť k návrhu odpredať ostatné nájomné byty vo vlastníctve obce. Nasledovala diskusia a záver rokovania.

Ing. Peter Minárik
prednosta OcÚ

Lepšia bezpečnosť vo Valaskej

Po dlhšom prieskume a rokovaníach s inými mestami sa aj naša obec zapojila do skupiny s využívaním bezpečnostnej služby. Podstata zriadenia je v tom, že všetky obecné zariadenia budú stále monitorované a chránené pred nežiaducimi účinkami našej doby, ako sú vlámania a poškodzovania cudzej veci. Súčasťou ochrany je aj fyzické monitorovanie motorizovanou posádkou v zásahovom vozidle po všetkých uliciach, a to 2x denne vo večerných a nočných hodinách. Taktiež môže zasiahnuť aj pri mimoriadnych prípadoch. Verím, že táto služba prinesie do našej obce poriadok a zníženie kriminality. Zmluvu sme podpísali s firmou BLACK PATROL, s.r.o., ktorá má centrálu v Brezne.

V prípade nutnej potreby môžete volať na telefónne číslo 0911 700 565.

Pozor: Zneužitie sa trestá!

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce Valaská

Rozvíjanie a upevňovanie partnerských vzťahov

Starobylé mesto vo východných Čechách, Chlumeck nad Cidlinou, nás očarilo svojou bohatou históriou a krásou. Pozvanie na akciu Noc Muzeí, sme prijali od starostu družobného mesta pána Ing. Miroslava Uchvátila.



Partnerské vzťahy a spolupráca medzi mestom Chlumeck nad Cidlinou (5400 obyvateľov) a obcou Valaská vznikli v roku 1979 a pretrvávali s menšími prestávkami až do roku 1990, kedy sa z politických dôvodov prerušili. V roku 2009 došlo k obnoveniu družobných vzťahov a spolupráce podpísaním partnerskej zmluvy. Zástupcov mesta a Mládežnícky dychový orchester v sprievode mažoretiek sme mali možnosť privítať v roku 2010 počas festivalu Dychových hudieb vo Valaskej.

Kultúrny program Noc Muzeí, ktorý sa konal v chlumeckom múzeu Loreta (bývalý piaristický kláštor -1717) otvoril Mládežnícky dychový orchester z Chlumca nad Cidlinou pod taktovkou dirigentov Petra Raška a Jána Molingera. Svojím vystúpením prispel ku krásnym a hodnotným zážitkom aj valašiansky spevácky zbor Lipka a Dychový orchester Valaská pod vedením zbormajstra, dirigenta Janka Jen-

ču. Pán starosta, Ing. Juraj Uhrin, v príhovore predstavil náš spevácky zbor a dychový orchester, vyzdvihol bohatú 55 - ročnú činnosť dychového orchestra a 9 - ročnú tradíciu speváckeho zboru, spomenul ich účinkovanie a vzájomnú spoluprácu. Spoločné skladby ako „Zbor Židov a Dobytie raja“ v závere vystúpenia spevokolu a dychovky boli odmenené veľkým potleskom. K fantastickému atmosfére v Lorete prispelo aj vystúpenie chlumeckých mažoretiek, ktoré nesporne upútali pozornosť prítomných divákov. Účinkovanie našej a chlumeckej dychovky ukončilo kultúrny program Noc Muzeí. Po ňom nasledovala prehliadka vystavených exponátov v múzeu Loreta.

Počas pobytu a spoznávania historicky starobylého mesta, založeného v 12. storočí sa nám srdečne a s ochotou venovali pán miestostarosta Ivo Kučera a tajomník obce Ing. Pavel Školník. Mali sme príležitosť prezrieť si večerný zámok Karlova Koruna rodu Kinských, rozprestierajúci sa nad mestom Chlumeck nad Cidlinou, ktorý bol postavaný v roku 1721. Silne emotívnou a krásnou spomienkou zo zámku bol pre mňa záverečný spev chrámových piesní nášho speváckeho zboru v mramorovej sále zámku, ktorý nepochybne zapôsobil aj na českých predstaviteľov mesta. V rámci ďalšieho programu, ktorý nám priatelia pripravili, sme navštívili mesto Kutná Hora. Prvou zastávkou bol Sedlecký kláštor s Katedrálou Na nebozatie Panny Márie vystavaný v roku 1282. Táto mohutná a rozsiahla stavba v štý-

le barokovej gotiky patrí od roku 1995 do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Poniakto návštevníci boli unesení na cintoríne kaplnkou - Kostnicou s unikátnou výzdobou z ľudských kostných pozostatkov (40 000 ľudí). Ďalších zas upútal Chrám svätej Barbory (začiatok stavby -1388) zasvätený patrónke baníkov sv. Barbore, s impozantným výhľadom na riečku Vrchlice. V Kutnej Hore sa nachádza množstvo ďalších kultúrnych pamiatok, ktoré sme pre nedostatok času nestihli navštíviť. Časť tých, ktorí mali chuť športovo sa vyžiť, sa premiestnila na bobovú dráhu v Kutnej Hore. Posledný deň pobytu patril prehliadke základnej a špeciálnej školy v Chlumci nad Cidlinou, novovybudovanému športovému ihriskám a zrekonštruovanému divadlu Klicperov dom, kde sme sa prostredníctvom filmu podrobne dozvedeli o histórii a súčasnosti mesta. Na záver nám predstavitelia mesta ukázali areál novorekonštruovaného kúpaliska s autokempom.

Rada by som sa poďakovala v mene Obecného úradu a poslancov OcZ vo Valaskej v mene pána Aurela Starke, speváckemu zboru Lipka a dychovému orchestru Valaská za nezabudnuteľné zážitky a vynikajúce reprezentovanie našej obce v meste Chlumeck nad Cidlinou.

text a foto: Mgr. Zlatica Starke



Valaská

Keď ráno oči otvorím, nad čím, sa ako prvým zamyslím?

Nad tým, prečo je obloha modrá? Alebo, na čo mi je škola dobrá?

Nad tým, ako som sa vyspala? Nie. Nad tým, kde by som najradšej bývala!

Pozriem von oknom, myslím, že je to sen, je to však iba, Valaská len.

Dedinka vložená do údolia Hrona, kde každé ráno počuť odbíjanie zvona.

Dedinka, v ktorej som vyrástla a ona mi za ten čas ku srdiečku prirástla.

Dedinka, ktorá ma okúzli za a znova, v ktorej cítiť čaro domova.

Hoc lákajú ma metropoly a veľkomestá, nas päť sem, vedie každá cesta.

Jedna, štyri, sedem, nula, už v tomto roku tu Valaská bola.

Dva, nula, jedna, jedna, až sem, prec', naša história nie je biedna.

Michaela Rafajová 7. ročník ZŠ



Roztancujme jar pre Kristínku

Takými plagátmi nás pozývali organizátori na benefičný koncert. Nebudem ich zámerne menovať, lebo v dedine o nich každý vie, že sú to všetko dobrí ľudia. Bola to krásna myšlienka, pomôcť žiačke OŠI. Kristínka je zdravotne postihnuté dieťaťko od malička. Stará sa o ňu jej mama Zdenka. Pomáhajú jej starký, dobrí susedia a známi. Práve preto dňa 14.4.2011 v Kultúrnom dome vo Valaskej zorganizovali obetaví ľudia koncert pre Kristínku. Vystupovali detičky z materskej škôlky, deti zo základnej a OŠI školy a základnej umeleckej školy. Program trval vyše

dvoch hodín. Vystúpilo celkom 160 detí so svojimi učiteľmi.

Každé dieťa tak chcelo svojím vystúpením prispieť na dobrý účel. Sála bola plná a pri vystúpeniach sme prežívali krásne chvíle. Potleskom sme ocenili deti a účinkujúcich. Aj takto sme prejavili spolupatričnosť s dieťaťom postihnutým krutým osudom. Pri takýchto akciách sa prejaví ľudská добрôta a láska. Akcie sa zúčastnil poslanec NR SR Ing. Dušan Švantner. Starosta obce Valaská pán Ing. Juraj Uhrin zakončil koncert teplými slovami na adresu organizátorov a odovzdal mame

Zdenke výťažok z benefičného koncertu. Poprial Kristínke pekné detstvo. Slzy sa nám tislí do očí, že dobrí ľudia predsa ešte žijú a vedú si v núdzi pomôcť. Nenadarmo sa hovorí, že v núdzi poznáš priateľov.

Tak práve toto svoje „Ďakujem všetkým“ povedala na záver mamička Kristínky. Nedokázala hovoriť, ale tieto dve slová vystihli všetko. Bol to pre nás neskutočný a dá sa povedať ojedinelý skutok občanov svojej malej spoluobčianke. Kto nezaváhal prispieť, je prínosom pre nás všetkých aj do budúcnosti. Zbierka prebiehala aj v kostole a prispeli na ňu tiež podnikatelia, ktorých nebolo treba ani osloviť. Vy dobre viete, o koho sa jedná. Veľká vďaka Vám všetkým, čo ste sa akýmkoľvek spôsobom podieľali alebo ste prispeli na dobrú vec. A čo chceme vyjadriť na záver. Osobne Kristínku poznám a verte či nie, keď sa s ňou stretnem, smejú sa jej očka a dodá vám silu. Opätuje lásku a to je dôležité. Môžu mi to potvrdiť rodičia detí, ktoré sú podobne postihnuté. A viem o čom píšem. Peťko H., Peťko K. a ostatní. Želám rodičom hodne zdravia, aby mohli svoje detičky dlho opatrovať. Veď oni najlepšie vedú, čo ich deti potrebujú a rozumejú im.

P. B.

foto: Barbora Strmeňová

PREDSTAVUJEME OSOBNOSTI VEREJNÉHO ŽIVOTA VO VALASKEJ

Mgr. Roman Kupčák – farský administrátor, 32 rokov

Farský úrad Valaská, tel.: 6176729

E-mail: farnostvalaska@gmail.com

Narodil sa v meste Gelnica, otec bol obuvník, teraz je v dôchodku. Mama pracovala ako upratovačka v materskej škôlke a aj ona je už v dôchodku. Vyštudoval Teologickú fakultu v Spišskom Podhradí – Spišskej Kapitule.

Počul som niečo o Vašom pobyte v Ríme.

Áno, neskôr som išiel na postgraduálne štúdium do Ríma, z ktorého ma však predčasne po štyroch rokoch odvolali, lebo bolo treba pomôcť v diecéze.

Máte nejaké zaujímavé zážitky zo štúdiá v Ríme?

Nuž najväčšie emócie vyvoláva prvý rok, v ktorom si človek ešte len zvyká na prostredie. Aj taliančina mi ešte nešla tak dokonale, takže na prednáškach som si musel aj veľa domýšľať, čomu som nerozumel. Ale prednášky som si nahrával a doma som už potom pomaly porozumel všetkému. Býval som v slovenskom kolégiu sv. Cyrila a Metoda.

Kde ste mali primície?

Primície boli v Nálepkove týždeň po kňazskej vysviacke.

Aká bola téma prvej kázne?

No je to už dávnejšie, kedy som mal prvú kázeň. Po vysviatení za diakona

som mal svoju prvú kázeň v rodnej farnosti a pravdu povediac už sa riadne na ňu nepamätám, pretože od tej doby potom už bolo tých kázni viac. Bolo to na sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, takže moja prvá kázeň bola na túto tému.

V ktorých farnostiach ste doteraz fungovali?

Zatiaľ som pôsobil jedine dva roky ako kaplán vo farnosti Póltár, odkiaľ som potom išiel do Ríma na spomínané postgraduálne štúdium.

Ktoré obce máte na starosti a ako to stihate?

Na starosti mám Valaskú, Hronec a Osrblie. Základom je správne načasovanie všetkých aktivít, ale je toho naozaj dosť. Našťastie mám auto, lebo bez toho by sa to stiháť, samozrejme, nedalo.

Zostane to pri tom aj v budúcnosti, aby v Hronci a Osrblí nebol kňaz?

Určite to nie je definitívny stav, ale nateraz je to takto, v budúcnosti sa to

bude určite riešiť.

Aké máte vzťahy k úradom, školám, biskupskému úradu?

Zatiaľ sú to vzťahy pracovné a dobré.

Ako ste sa zabývali vo Valaskej?

Ďakujem za opýtanie. Vo Valaskej som sa zabýval veľmi dobre, nakoľko som farnosť už poznal, rovnako aj ľudí, keďže som do nej prichádzal z Hronca. So všetkými ľuďmi vychádzam rovnako dobre a spoznávajúc ľudí si človek vytvára i nové priateľstvá.

Ako sa stravujete?

Keď mám čas, nič si sám pripravím, ale farníci na mňa nezabúdajú a stále mi niečo prinesú, alebo ma pozvú k sebe domov.

Ako trávite dovolenky?

Zatiaľ o dovolenkách nemôže byť reči. Mám dosť málo času a počas štúdia

to boli len prázdniny u nás doma.

Športujete?

Rekreačne robím mnoho športov, okrem surfu a baseballu, môžem povedať, že som každý druh športu vyskúšal. Som športový typ, ale súťažne nerobím žiadny šport.

Kolko detí ste pripravili na prvú svätú prijímanie?

Teraz je to 16 detí.

Aké máte plány do budúcnosti?

Viac by som sa chcel venovať mládeži, potom by som chcel začať biblické stretnutia, aj stretnutia pre dospelých. Zatiaľ však musím zabezpečovať hlavne základný chod farnosti, s čím je dosť práce.

Ďakujem za rozhovor a veľa úspechov do budúcnosti.

Jožo Kán



foto: Henrieta Jagerčíková

PREDSTAVUJEME OSOBNOSTI VEREJNÉHO ŽIVOTA VO VALASKEJ

Peter Turňa

Hlavný kontrolór Obce Valaská

Narodený : 10 mája 1951 vo Valaskej

Manželka: Marta Turňová

Deti: syn Peter Turňa ml., dcéra Martina Turňová

Vzdelanie: Vyučený prevádzkový elektromontér v roku 1969, v roku 1978 ukončil strednú priemyselnú školu elektrotechnickú, okrem uvedeného vzdelania má odbornú spôsobilosť s certifikáciou celoštátnej pôsobnosti v oblasti ochrany pred požiarmi, a to veliteľ Mestského, obecného hasičského zboru, technik požiarnej ochrany v oblasti samosprávy, kontrolór vo verejnej správe I. a II. stupňa pre pôsobnosť vo vyšších územných celkoch.



Na aký čas je volený hlavný kontrolór?

Funkcia HK je volená, ale po zvolení je starosta obce povinný uzatvoriť so zvoleným HK pracovnú zmluvu. Dĺžka volebného obdobia je určená zákonom č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení a je určená na dobu 6 rokov.

Aká je náplň práce hlavného kontrolóra?

Náplň práce hlavného kontrolóra je pomerne rozsiahla a má tri hlavné okruhy. Ten prvý sú úlohy, vyplývajúce zo zákona č. 369/1990 Z. z., a to je kontrola inventarizácie, odborné stanovisko k zá-

verečnému účtu obce, odborné stanovisko k rozpočtu obce, kontrolovať plnenie a zákonnosť prijatých uznesení obecného zastupiteľstva. Druhý okruh sú úlohy a kontroly, vyplývajúce z plánu kontrolnej činnosti, ktorý dvakrát do roka schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Tretí okruh činnosti sú úlohy a kontroly, ktoré má právo zo zákona 369/1990 Z. z. uložiť a nariadiť obecné zastupiteľstvo. Do tejto oblasti tiež patria aj sťažnosti a podnety od občanov.

Aký je tvoj pracovný úväzok?

Môj úväzok určilo a schválilo obecné zastupiteľstvo a je to 60

hodín mesačne. Či je to veľa alebo málo, na takú obec ako je Valaská, si musí občan urobiť úsudok sám.

Môžeš nám povedať prípad, ktorý si v poslednom čase riešil?

Jednotlivé prípady, ktoré som riešil, nemôžem zverejniť pretože som v tejto oblasti v zmysle zákona o kontrolnej činnosti zaviazaný mlčanlivosťou, a to aj v tom prípade, keď už nebudem vykonávať funkciu HK. Ale uvediem oblasti, ktoré boli predmetom kontroly a šetrenia. Nedodržanie záväzkov voči obci a jej organizáciám. Poškodzovanie obecného majetku. Dodržiavanie, respektíve nedodržiavanie prijatých všeobecných záväzných nariadení. Nezákonné podnikanie. Sťažnosti občanov v oblasti medziľudských a susedských vzťahov - tu sa občania na mňa najviac obracajú. No, žiaľ táto oblasť nepatrí do mojej jurisdikcie, ale do pôsobnosti súdov.

Viem, že si zaneprázdnený človek, ktorý má veľa záľub. Môžeš ich konkretizovať?

Moje záľuby majú dosť veľký „záber“, no v tomto období sa na všetky žiaľ, nenájde čas, iba ak len vo večerných a v nočných hodinách. Najviac času mi zaberá činnosť v dobrovoľnom hasičstve, kde vo funkcionárskej činnosti zastávam radu dobrovoľných neplatených funkcií: som členom Snemu DPO

SR za Banskobystrický kraj a okres Brezno. Ďalej zastávam funkciu člena republikového výcvikového štábu, ešte stále som členom výboru Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej. Okrem toho sa venujem histórii vzniku hasičstva vo Valaskej, ale aj celkovej histórii Valaskej. Stále získavame historický materiál do našej izby tradícií, ktorá čo do množstva a obsahu, spĺňa už parametre regionálneho hasičského múzea, no brzdia nás už nepostačujúce priestory. Celý svoj život som sa venoval a venujem fotografovaniu z tejto oblasti. Okrem veľkého počtu fotografií mám aj menšiu zbierku fotoaparátov. Tiež sa venujem aj plastikovému modelárstvu hlavne lietadiel a v poslednej dobe i tankov. V literatúre sa zaoberám hlavne históriou vojenských operácií predovšetkým v našom okolí a na území bývalého Československa, jeho armádou, jej výstrojom a výzbrojou.

V týchto dňoch sa dožíva pán Peter Turňa okrúhleho životného jubilea.

Do ďalších rokov života prajeme pevné zdravie, veľa šťastia, pracovné úspechy a veľa neutíchajúceho elánu. Chceme sa poďakovať za to, že si vždy, okrem iných činností, otvorene a čestne hájil záujmy v dobrovoľnej hasičskej činnosti vo Valaskej.

Danka Králiková

Je držiteľom najvyššieho vyznamenania

Dňa 12.5.2011 sa v Žiline uskutočnilo udelenie najvyššieho vyznamenania Dobrovoľnej požiarnej ochrany „Zaslúžilý člen Dobrovoľnej ochrany Slovenskej republiky“ za účasti vrcholných predstaviteľov Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska p. JUDr. Jozefa Minárika, prezidenta Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska, generálneho sekretára DPO SR p. Vendelína Horvátha za účasti okresných funkcionárov a rodinných príslušníkov. Za okres Brezno navrhli na udelenie titulu „Zaslúžilý člen DPO SR“ p. Peter Turňa.

Narodil sa 10.5.1951 vo Valaskej, tu začal navštevovať aj základnú deväťročnú školu. Po jej skončení v roku 1965 nastúpil na Odborné učilište na Piesku, kde sa vyučil za prevádzkového elektromontéra. Po ukončení Odborného učilišťa začal pracovať v Metalurgickom závode ako prevádzkový elektrikár. Neskôr pracoval ako referent kádrového oddelenia. V roku 1979 zmenil pracovisko a nastupuje do Tesly Kolín ako vedúci číslicovo riadených strojov a priemyselných počítačov pre oblasť Slovenska. Od roku 1992 podniká v oblasti investičnej elektroniky až do roku 2004. V roku 2004 nastupuje ako pracovník Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenska na pozíciu riaditeľ Okresného výboru DPO v Brezne, kde pracuje doteraz.



12.5.2011, Žilina, Preberanie ocenenia "Zaslúžilý člen DPO SR" Foto R.Krbíla

Prvé dotyky s dobrovoľným hasičstvom sa začali v roku 1962, keď začal hrať v dychovej hudbe Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej, na lesný roh. V hasičskej hudbe pôsobil až do roku 1982, keď vystriedal hru na klarinet a neskôršie na II. trúbku. Po zvolení za predsedu DHZ sa začal venovať výlučne hasičstvu. V hasičstve ako hasič - dorastenec začal účinkovať v roku 1966 a po dovŕšení 18 rokov sa stáva hasičom prvého zásahového družstva obce Valaská. V roku 1969 bol zvolený za člena výboru DHZ vo Valaskej kde zastával funkciu výcvikového referenta a veliteľa I. zásahového družstva. Po skončení základnej vojenskej služby sa vracia znovu do hasičstva ako člen výboru a veliteľ prvého zásahového družstva. V roku 1974 získava jeho družstvo druhú výkonnostnú triedu. A tak po úspechoch vo výcviku v roku 1976 je zvolený za predsedu Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej. Túto funkciu

Pokrač. na str. 5

Je držiteľom najvyššieho vyznamenania

Dokonč. zo str. 4

vykonáva do roku 1997, keď je zvolený za predsedu novovzniknutého okresu Brezno. Počas jeho pôsobenia ako predsedu hasičského zboru dosahuje zbor vynikajúce výsledky v rámci bývalej ČSSR. A tak nieto divu keď v roku 1983 je zvolený do predsedníctva Federálneho výboru zväzu požiarna ochrany. V tomto orgáne pracuje až do rozdelenia republiky. Pri delení republiky je zaradený do komisie pre delenie federálneho majetku DPO. Po rozdelení republiky pracuje ako člen snemu Zväzu požiarna ochrany. V ďalšom funkčnom období pracuje ako člen Prezídia DPO SR. V nasledujúcom volebnom období je znovuzvolený za člena prezídia DPO SR a viceprezidenta predsedu komisie pre históriu. Za tohto pôsobenia sa podarilo propagovať históriu a súčasnosť dobrovoľného hasičstva v rámci Hontianskej parády. Aj po získaní vysokých funkcií v DPO pracuje aj ako zásahový hasič a zúčastňuje sa likvidácie rady významných požiarov, ako je požiar Železiarní Podbrezová, Píla Štiavnička, Strojárne Piesok, veľké lesné požiare po veternej kalamite atď. Posledného zásahu sa zúčastňuje v roku 2008 likvidáciou požiaru v areáli bývalej Mostárne Brezno. Do 55. roku svojho života pravidelne cvičil ako člen hasičského súťažného družstva za druhú vekovú kategóriu. V tomto období pracuje p. Turňa ako člen Snemu DPO, člen výcvikového štábu DPO SR v domácej organizácii pracuje ako člen výboru DHZ a tiež pracuje v DPO SR a ako riaditeľ OV DPO Brezno. V rámci odborného rastu absolvoval OŠ Martin v roku 1984 školenie predsedov DHZ, v r. 1989 školenie veliteľov DHZ. Má platnú akreditáciu technika požiarna ochrany a tiež platnú akreditáciu veliteľov obecných a závodných hasičských zborov. Je nositeľom odborného odznaku Vzorný hasič I. stupňa a tiež odznaku Preventívár obce. Za vykonanú prácu na poli požiarna ochrany bol ocenený hasičskými vyznamenaniami: medailou Za príkladnú prácu, medailou Za zásluhy dvakrát, Poľskou medailou za Zásluhy, medailou Za mimoriadne zásluhy, medailou Za zásluhy o výcvik Miloslava Schmidta, medailou Za statočnosť a príležitostnými medailami DHZ Brezno, Valaská a ďalších DHZ v rámci Slovenska.

Radoslav Krbíla



Mladí hasiči z Valaskej bodovali



Dňa 14.5.2011 sa konalo v Hornej Lehote na ihrisku TJ stretnutie mladých hasičov z okresu Brezno na jarnom kole hry Plameň, zameraným na hasičské činnosti. Z účasti 11 družstiev sa mladí hasiči z Valaskej umiestnili na I. mieste, na druhom mieste chlapci z Helpy a na treťom mieste chlapci z Čierneho Balogu – Medvedova. Po rokoch tvrdej prípravy sa konečne dostavili aj očakávané výsledky. Aj súťaž o najlepšieho mladého hasiča vyhrala Valaská, keď na prvom mieste sa umiestnil Andrej Šmidák, na druhom mieste Martin Ťažký a na treťom

mieste Peter Koreň. Nemalú zásluhu na dosiahnutých výsledkoch mali aj vedúci, ktorí nemalo času venovať prípravu družstva na súťaž. Patrili sem p. Benedek Pavel, predseda DHZ vo Valaskej a p. Ľubomír Blažek, člen výboru DHZ Valaská. Ďakujeme za snahu a dobré umiestnenie. Dúfame, že priaznivé umiestnenie pritiahne ešte viac mladých do radov hasičov.

Vítazom gratulujeme a prajeme im veľa športového šťastia do ďalšieho obdobia ich činnosti.

Výbor DHZ Valaská
foto: Rado Krbíla



23.5.2011 Foto R. Krbíla

Naši hasiči čistili brehy Teplice. Prečo? No preto, aby sa nám na ten potôčik lepšie hľadalo. Vy, čo ste videli, čo povieť?

RK

Máj je bohatý na sviatky spojené s láskou

Pôvod a história Dňa matiek

Ako každý rok v druhú májovú nedeľu Slovensko spolu s mnohými inými štátmi oslavuje Deň matiek. U nás matky dostávajú od svojich ratolestí kvety, malé darčeky a sladkosti, prejavuje sa im zvýšená pozornosť ako vďaka za ich starostlivosť, lásku a opateru. Kam ale siahajú korene tohto sviatku?

Pramene uvádzajú, že prvým sviatkom matiek boli oslavy bohyně Rhey nazývanej Veľká matka bohov v starovekom Grécku, ktoré sa uskutočňovali na jar a trvali zvyčajne tri dni. Neskôr, v 16. a 17. storočí v Anglicku, sa tento deň opäť dostáva do povedomia ľudí. Začali ho sláviť počas štvrtej nedeľe veľkonočného pôstu, pretože to bol deň, keď sa nepracovalo a pracujúce deti mohli navštíviť svoje matky a priniesť im darčeky. Táto nedeľa dostala pomenovanie „nedeľa matiek“ (mothering sunday).

Sviatok, v takej podobe ako ho poznáme my, bol založený v USA. Prvý návrh na založenie sviatku prezentovala v roku 1872 Julia Ward Howeová a v jej úsilí na prelome 19. a 20. storočia pokračovala Anna Jarvisová, matka 11 detí (smutnou iróniou je, že nakoniec zomrela sama v starobinci, opustená a bez peňazí v roku 1948). V roku 1907 začala s kampaňou, ktorou chcela dosiahnuť, aby sa Deň matiek stal národným sviatkom, čoho sa dočkala v roku 1914, kedy bol tento deň označený ako deň verejného prejavu úcty a lásky k matkám. V USA sa tento sviatok tešil veľkej popu-



larite, matky počas neho nepracovali, nestarali sa o chod domácnosti – všetko zabezpečili deti a manžel. Ľudia sa dokonca zdobili kvetmi – bielymi tami, ktorí už matky nemali a červenými tami, ktorí ich ešte mali.

Do vtedajšieho Československa sa tento sviatok dostal vďaka prezidentovi Masarykovi, vlastne hlavne vďaka jeho dcére Alici. Vtedy našu krajinu navštevovalo mnoho ľudí z USA, a tak sa deň matiek rozšíril aj u nás.

V 50 - tých rokoch bol tento sviatok zmenený na Medzinárodný deň žien a takto bol aj oslavovaný v celom ZSSR až do roku 1989, keď sme sa vrátili k pôvodnému „konceptu“.

Nech už je pôvod sviatku akýkoľvek, podstatné je, aby sme vďaka, lásku a úctu svojim mamám prejavovali v čo najplnšej miere a to nielen v jediný deň v roku, ale snažili sa o to každý deň.

Júlia Štulrajterová



foto: Barbora Strmeňová

Moja je tá najlepšia...

Najcennejším, najlákavejším, najkrajším darom od života je naša matka. Takto ju vnímame my dospelí, ale aj naše deti. Najkrajší sviatok v roku: Deň matiek, sme oslávili aj v našej materskej škole. Deti uvlili kyticiku piesní, básní a tancov, popretkávanú láskou a nehou, ktorú venovali svojim mamičkám, mamkám, mamulienkam.

Deň matiek v DSS Tereza v Hronci

Pri príležitosti jedinečného sviatku, akým je len Deň matiek, sme mali tú česť navštíviť mamy a staré mamy. Vyjadrili sme im obdiv a zaželali z celého srdca veľa zdravia, život plný úprimnej lásky a zasluženú úctu. Potešili sme ich kultúrnym programom a vlastnoručne vyrobenými darčkami. Naše deti s nimi strávili príjemné chvíle a obdarené sladkosťami šťastne kráčali domov. Ďakujeme vám.

Internátni žiaci ŠŽŠI, OUI-D, vychovávateľka Ľ.B.



DEŇ MATIEK V ŠKOLSKOM KLUBE DETÍ ZEBRA

VŠETKY KVETY DO RŮK MAMY,
SKLADÁM AKO DRAHOKAMY.
ZA JEJ LÁSKU, PLNÚ NEHY,
ZA ZELENÉ DETSKÉ BREHY.
ZA JEJ ŠTEDROŠŤ, STAROŠŤ V HLAVE,
ZA DNI ŠŤASTNÉ, ZA DNI HRAVÉ,
ZA ROZPRÁVKY NAD KOLÍSKOU,
ZA TO, ŽE VŽDY STOJÍ BLÍZKO.

Pri príležitosti sviatku DŇA MATIEK deti školského klubu so svojimi mamičkami strávili spoločné popoludnie vyplnené pestrým programom. Najskôr sa mamičky stali porotkyňami výtvarnej súťaže „Nakresli svoju mamičku“, v ktorej najviac hlasov získala



práca Lucky Pohorelcovej z 3.B a Matúška Babiaka z 5.A triedy. Tretie miesto patrilo všetkým účastníkom súťaže, keďže získali rovnaký počet hlasov. V tvorivých dielňach si deti spolu s mamičkami vyrábali marcipánové ozdoby, papierové srdiečka, háčkovali náramky priateľstva, ktoré budú milou spomienkou na DEŇ MATIEK v školskom klube detí. Touto cestou chceme veľmi pekne poďakovať pani Anne Nátherovej a pani Mirke Zelenčíkovej za ich pomoc pri realizácii tvorivých dielní. „Po práci“ sa začalo súťažiť. Prvou disciplínou bolo skladanie viet

z postrihaných slov. Viacerým sa podarilo poskladať aj keď nezmyselné, ale vtipné vety. Víťazkami sa stala Peťa Compelová so svojou mamičkou. Ďalším stanovišťom bol „salón krásy“, v ktorom deti svojim mamičkám robili super make-up. Treťou súťažnou úlohou išlo o preteky v rozpletaní sa. Kto vyhral? No predsa všetci popletení. Záver patril spoločnému tancu v rytmoch zumby, pri ktorom sme sa výborne zabavili. Usmiate a veselé deti i mamičky odchádzali spolu ruka v ruku z príjemne prežitého popoludnia.

Rodina má svoj sviatok

Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti, tak vraví litera zákona o rodine. Posledné desaťročia pojem rodina veľmi stratil na svojom význame. Preto Organizácia spojených národov (OSN) v roku 1993 vyhlásila 15. máj za Medzinárodný deň rodiny.

Rodina v živote človeka plní nezastupiteľnú úlohu. Formuje osobnosť, formuje základný rebríček hodnôt. Učí vzájomnej láske a tolerancii, ľudskosti a úcte, naplňa pocitom istoty a bezpečia, vytvára to, po čom túži každý človek od najmenšieho bábätká. Vytvára domov.



I. jún

Indiánsky deň v materskej škole



Žiaci druhého stupňa si merali sily v rôznych športových disciplínach, otestovali si svoju šikovnosť, obratnosť a zručnosť.

Žiaci prvého stupňa blúdili Rozprávkovým lesom, ktorý pre nich pripravili deviataci.

Hrali florbal, volejbal, basketbal, vybíjanú a cvičili zumbu.



Zvoňte lúčne zvončeky prvý, druhý, tretí, že k nám opäť zavítal sviatok všetkých detí.



SZŠI navštívila premiéru baletu *Ferdo Mravec* v B. Bystrici.



Výlet SZŠI Čiernohronskou železničkou.



Všade zvíťazila dobrá nálada a smiech.

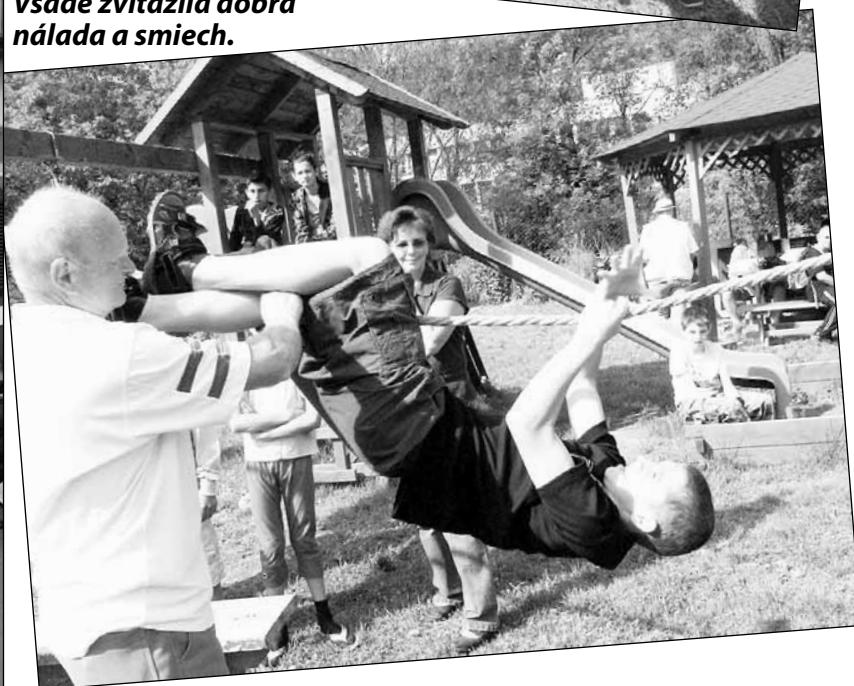


foto Barbora Strmeňová



Deti nás milo prekvapili

Každoročne si tretí májový utorok pripomíname Svetový deň mlieka. Hlavný zmysel tohto dňa je poukázať na mimoriadny význam biologickej hodnoty mlieka a mliečnych výrobkov a opodstatnenosti ich konzumácie každý deň, a to v záujme udržania a upevnenia zdravia človeka. Deň mlieka je pre nás výzvou, aby sme tento skvelý produkt živočíšnej ríše ešte viac priblížili našim deťom. Mlieko je bohatým zdrojom bielkovín, minerálnych látok, vitamínov a iných biologických zložiek, ktoré v celku majú nenahraditeľný vplyv na rast a zdravý vývin detí. Deti by mali denne vypíť pol litra mlieka. Jeho vynikajúca nutričná hodnota stojí za to, aby sme mu venovali zvýšenú pozornosť a mali by sme si ho dať častejšie, ako len v tento jeden deň, ktorý mu je pridelený

DEŇ MLIEKA

v kalendári. Máš rád mlieko – nemáš ho rád? Všetko jedno! Dňa 18.5.2011 vypukol v našej materskej škole priam Svetový deň mlieka. Deti spolu s pani učiteľkami prišli oblečené celé v bielom, kreslili, vymaľovali a z hotových výtvarov pripravili výstavku na tému: „Kto nám dáva mliečko“. Vyvrcholením bola príprava a konzumácia mliečno – ovocných koktailov. Každé z detí chcelo ochutnať všetky druhy tohto nápoja, a tak ani nezbadali, ako mlieko zrazu začalo chuť všetkým, dokonca aj tým deťom, ktoré mlieko odmietajú piť. A tak Deň mlieka splnil svoju úlohu, lebo deti s veľkou chuťou pili zdravý nápoj, ktorý predtým možno niektorí z nich nechceli ani len vidieť... nie to ešte piť! Mgr. Kaliská Stanislava

recitovali dlhé básničky a vôbec nemali trému a ani raz sa nepomýlili. Nečudo, že aj neporiadna Matilda, ktorá doteraz do škôlky nechodila, sa hneď zapísala, aby sa aj ona naučila všetko, čo vedia škôlkari.

Určite mi dáte za pravdu, že pani učiteľkám za ich snahu, obetavosť a tvorivosť patrí veľká vďaka.

text a foto: Danka Králiková



Deti v MŠ svojou šikovnosťou prekvapili múdru sovu, neporiadnu Matildu, pani učiteľky a aj nás – hostí. Aj keď škôlkari ešte nevedia čítať, radi v knihách listujú, kreslia obrázky, počúvajú rozprávky a zaujímavé príbehy. Vedia, na čo knihy slúžia, čo sa z kníh dá naučiť a ako sa s knihami musí zaobchádzať.

Detičky krásne spievali,

Jeden nevšedný deň



Deti v našej materskej škole zažívajú rôzne situácie. Okrem každodenných hier, ktoré sú pre ne cenným prostriedkom získavania poznatkov, podnetov a skúseností, hra rozvíja ich osobnosť. Je pre ne najprirodzenejšou činnosťou. Deti sa radi hrajú, ale ešte radšej pomáhajú dospelým. V našom prípade tete školničke, ktorej pomáhali prezliekať perinky. A že im táto práca išla od ruky a mali z nej veľkú radosť, sa presvedčte s nami.

Mgr. Iveta Babčanová + foto



Celoštátna súťaž v prednese poézie a prózy



Dňa 11.mája 2011 sa stretli milovníci literatúry z celého Slovenska na 1. celoštátnej súťaži špeciálnych základných škôl v prednese poézie a prózy „Gaňova Tarnava“ v Spišskej Novej Vsi. Poslaním recitačného dopoludnia bolo prehĺbiť literárne poznanie žiakov, rozvíjať ich tvorivosť, kultivovať reč a pes-

tovať vzťah k hovorenému slovu. Sviatočnosť stretnutia umocnil príhovorom predsedu Krajského školského úradu v Košiciach, ktorý všetkým súťažiacim poprial veľa šťastia.

Umelecký prednes amatérskych recitátorov hodnotila trojčlenná porota. Členovia poroty hodnotili veku zodpovedajúci výber textu, uplatnenie zvukových vlastností reči, gestá, mimiku, precíznosť prednesu a schopnosť pútavou recitáciou zaujať. Spomedzi 27 zúčastnených škôl sa našim recitátorom podarilo získať 1. miesto v kategórii próza starších žiakov.

K slávnostnej atmosfére prispeli aj žiaci Spojenej školy zo Spišskej Novej Vsi, ktorí si pripravili krátky, no bohatý kultúrny program. Z prvého ročníka veľmi peknej prehliadky mladých talentov si žiaci odniesli nielen vecné ceny ale aj krásne spomienky.

Mgr. Nezbedová



V nedeľu 15.5.2011 predpoludním nás privítalo daždivé počasie, ale napriek tomu sme sa vybrali na plánovaný výlet – návšteva Bábkového divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici. Cesta vlakom rýchlo ubehla a už sme vystupovali v Banskej Bystrici. Keďže počasie nám ďalej neprialo, v blízkosti divadla sme našli príjemnú pizzeriu, kde sme sa usadili a objednali výbornú pizzu a teplý čaj. Po príjemnom občerstvení nás čakalo divadelné predstavenie GULLIVEROVE CESTY. Výkony hercov boli ozaj skvelé, mali sme možnosť vidieť všetky typy bábok – maňušky, javajky, manekýni i nadrozmerne bábok na chodúľoch, ktorých sme sa trochu báli. Z divadla sme odchádzali plní dojemov a zážitkov.

Vlastiveda na obecnom úrade



V apríli sme sa my - žiaci druhého ročníka - zúčastnili „Žiackeho zasadnutia obecného zastupiteľstva“. Na Obecnom úrade vo Valaskej nás privítal pán starosta Ing. Juraj Uhrin a pán prednosta Ing. Peter Minárik. Usadili nás v zasedačke obecného úradu. Zasadnutie začalo zaujímavým rozprávaním o našej obci - v minulosti aj prítomnosti. Povešť o jej vzniku nám priblížil pán prednosta. Zaujalo nás rozprávanie pána starostu o súčasnom riadení obce, o obecnom zastupiteľstve, ktoré si volia občania vo voľbách. Naša návšteva obecného úradu pokračovala jeho ďalšou prehliadkou. Postupne sme sa zoznámili s pracovníkmi OčÚ, navštívili sme obradnú miestnosť a na záver nás pán starosta pozval do svojej pracovne. Tu sme dostali nálepky s erbom obce Valaská a sladkú pozornosť. Sme vďační všetkým pracovníkom nášho obecného úradu, zvlášť pánovi starostovi a pánovi prednostovi, ktorí nám - malým občanom - ve-

novali svoj čas a trpezlivo nám priblížili fungovanie obce.

Na obecný úrad a jeho prácu sme sa neskôr „zahrali“ aj v našej triede. Zvolili sme si starostu aj obecné zastupiteľstvo a začali sme sa zaoberať vážnymi témami, ako napr.:

- Čo by sme v obci zlepšili?
- Komu z triedy by sme dali na starosť financie?
- Kto by nás vedel najlepšie ochrániť?
- Ktoré úlohy by sme zverili ďalším poslancom?
- Musí starosta niekoho poslúchať?
- Musí zachovávať pravidlá?
- Ktoré?

Takto sme si „na vlastnej koži vyskúšali“, že vôbec nie je jednoduché dobre riadiť obec v prospech všetkých občanov.

PaedDr. Miriam Slivková a Mgr. Patrícia Hadžegová



foto Barbora Stameňová

JARNÉ MESIACE výtvarného odboru

Tí, ktorí občas sledujú aktivity nášho výtvarného odboru už určite zistili, že výtvarná nie je pre nás len o kreslení a samotnej tvorbe, ale aj o rôznych ďalších akciách, na ktorých spoločne spoznávame svet umenia, ale aj krásy a históriu sveta okolo nás. Oproti prvým ročníkom našich výprav, kde sme využívali hlavne čas letných prázdnin, posledný rok sa nám rozrástli aktivity aj do školského roku a rovnako ako v minulom roku, aj teraz sme začali prakticky už koncom zimy ...



PRVÁ CESTA VIEDLA DO GALÉRIÍ

Keďže výtvarníctvo bez poznania tvorby známych autorov by bolo len tápaním, rozhodli sme sa, že hneď, ako nám to dovoľí počasie, vyberieme sa na niektorú z aktuálnych výstav v blízkom, či vzdialenejšom okolí.

Exkurzie do galérií z minuloročnej jari mali veľký ohlas, preto som naplánoval v rozmedzí dvoch mesiacov tri veľké výpravy. 8. februára smerovali naše kroky do Banskej Bystrice, kde sme videli dve zaujímavé výstavy. Prvá s názvom „JARNÝ SALÓN“, v priestoroch múzea SNP, bola prehliadkou tvorby predovšetkým z oblasti fotografie a v rámci prác autorov z nášho regiónu sme tu videli aj práce žiačky našej školy Viktórii Filipkovej. V ten deň sme ale navštívili ešte jednu výstavu. Projekt Veroniky Šramatovej pod názvom „Phard work – Klean work“ – bol veľmi zaujímavou ukážkou hiperrealistických miniatúrnych maliieb, kde autorka ukázala nesmiernu zručnosť a trpezlivosť. Autorka tu zároveň v sérii fotografií ukázala aj zmysel pre moderné umenie, „Performance“, založené na zorganizovaní a zdokumentovaní výtvarnej akcie, čo bolo pre našich žiakov tiež veľmi zaujímavé. Oproti žiakom iných škôl ale sme mali výhodu, pretože s týmto experimentálnym druhom umenia máme skúsenosť z našich hodín výtvarnej.

Pri cestách za umením stojí za zmienku aj ďalšia výprava, ktorú sme zorganizovali o mesiac neskôr 16. apríla – tentoraz do galérií v Žiline. Pozreli sme si stálu expozíciu úžasného maliara Vincenta Hložníka, a pre žiakov veľmi pútavú výstavu o drotárstve na Slovensku. Videli sme tu nielen staré diela niekdajších majstrov remeselníkov, ale aj diela súčasných výtvarníkov, ktorí sa venujú tejto zaujímavej technike. Všetkých oslovila obrovská drôtená plastika krokodíla, no aj abstraktné kompozície spájajúce drôt so sklom, drevom či vzácnymi kameňmi....

Noc v Zuške plná tvorivosti a hier

Do umenia a vôbec do umeleckej tvorby neoddeliteľne patrí zážitok. Možno sme zvyknutí na to, že zážitkom je skôr dielo obdivovať, no v našom výtvarnom odbore sa spolu snažíme o to, aby aj samotná tvorba diela či projektu bola zážitkom. Okrem klasických zobrazovacích techník, ktorými žiaci ako budúci absolventi musia prejsť, sa práve preto snažím o využívanie rôznych alternatívnych prístupov. Samotné vyučovanie je ale na niektoré nápady príkrátke, a keďže od viacerých žiakov prišiel nápad zorganizovať

nočnú výtvarnícku akciu v škole, vznikol projekt „Noc v Zuške“.

Noc z 15.2 na 16.2.2011 sme tak strávili ako snúru plnú spoločenských hier, troch výtvarných projektov, z ktorých vznikli tri krátke filmy, a samozrejme, množstvo napínavých príbehov pri sviečke. Pre všetkých, samozrejme, okrem hier a umenia nesmiernym zážitkom aj to, že sme spali v našej výtvarníckej triede a už teraz je jasné, že „Noc v Zuške“ bude mať určité pokračovanie.

Od umenia do histórie

V ten deň, keďže sme už boli v Žiline, využili sme zvyšné popoludnie na výlet do hradu Lietava. Počasie nám prišlo celý deň, a tak sme mali z hradu nádherný výhľad na celú okolitú krajinu. Domov sme prišli síce dosť unavení, no plní zážitkov a nových inšpirácií. S históriou súvisí aj naša tretia výprava – tentoraz ďaleko na juh. Našími cieľmi boli tri nádherné hrady v severnom Maďarsku, úzko spojené s históriou krušných čias protitureckých bojov. Prvým bol hrad Holloko – asi hodinu cesty od Veľkého Krtíša. Je to veľmi zaujímavý hrad z čierneho sopečného kameňa zrekonštruovaný na spôsob nášho Strečna. Z dejín sme sa napríklad dozvedeli, že až dva razy padol do rúk Osmanskej ríše a na dlhé roky sa stali ich pohraničnou pevnosťou. Cestou na Jágerský hrad v meste Eger, ktorý kedysi ako posledný hrad v Maďarsku dlhé mesiace odolával obliehaniu dvadsaťnásobnej presile tureckého vojvodu Aliho, sme ešte stihli navštíviť hrad Sirok,

postavený unikátnym spôsobom na pieskovecovej skale do hĺbky prešpikovanej rôznymi chodbami, tesanými schodiskami či tajnými východmi. Ako všetky naše výpravy za poznaním aj túto sme ukončili šťastným ale neskorým príchodom domov plný dojmov z videneho.

Tak trochu nám tieto akcie navodili pocit, akoby leto bolo už tu, no domov sme šli s vedomím, že starostiam a radostiam školy ešte neodzvoniť a že do toho pravého leta plného nových zážitkov nám predsa len ešte zopár krokov chýba...



Koncom mája sa uskutočnila v priestoroch Kultúrneho domu vo Valaskej vernisáž Kataríny Čellárovej, žiačky výtvarného odboru ZUŠ. Na fotografii je Katarína so svojím učiteľom Mgr. Rastislavom Turňom.

foto: Danka Králiková

Úspechy „zuškárov“

Začnem slovami skladateľa Ch. W. Glücka – „Pokladám hudbu nielen za umenie, ktoré lahodí uchu, ale aj za jeden z najlepších prostriedkov pohnutia srdca a prebudenia citov“. S touto myšlienkou sme cestovali utorok 19. apríla do Považskej Bystrice už v poradí na 4. celoštátnu súťažnú prehliadku základných umeleckých škôl v sólovej hre na keyboard. Pre veľký záujem sa po prvýkrát tejto súťaže zúčastnili aj žiaci základných umeleckých škôl z Českej republiky. Po príchode a prezentácii účastníkov súťaže nás v koncertnej sále privítal riaditeľ školy a primátor mesta Považská Bystrica.

Našu „zušku“ reprezentovali dvaja žiaci z poľskej školy v Predajnej – Marek Kohútik z triedy Marty Škantárovej, ktorý súťažil v 4. kategórii a po prvýkrát sa tejto súťaže zúčastnil aj Marián Kňazovický z triedy Vlasty Pastorkovej, ktorý súťažil v 2. kategórii. Podmienkou súťaže bola určená jedna povinná skladba bez rytmického sprievodu (klavírna). Repertoár súťažiacich bol veľmi pestrý a bolo zaujímavé počuť individuálne poňatie jednotlivých skladieb. Žiaci

predviedli známe i menej známe tanečné a populárne skladby.

Po ukončení a vyhodnotení súťaže nasledovalo vyhlásenie výsledkov, pri ktorom nás veľmi potešilo umiestnenie Mareka Kohútika, ktorý získal v 4. kategórii cenné „zlaté pásmo“ a Marián Kňazovický získal v 2. kategórii „čestné uznanie“. Záver súťaže patril koncertu absolútnych víťazov, ktorých všetci prítomní ocenili silným potleskom.

Aj tentokrát sme sa presvedčili, že o túto súťaž má záujem čoraz viac žiakov a učiteľov



a dôkazom toho je aj potreba stretávať sa, vymieňať si nové poznatky, skúsenosti a potvrdzuje zmysluplnosť vyučovania hry na tieto žiadané moderné elektronické hudobné nástroje.

Dňa 13. mája bol šťastným dňom aj pre žiakov „zušky“ z dychového oddelenia. Hudobníci z hudobných škôl štátnych, cirkevných a súkromných sa v tento deň zišli v Nitre na Národnej súťaži v hre na drevené a plechové dychové nástroje, zobcovú flautu a v speve aj s medzinárodnou účasťou – z triedy Mgr. A. Škrváňovej v speve Martin Kurek, z triedy Mgr. art. A. Bundovej v hre na zobcovú flautu Viktória Toráňová, a z triedy J. Jenču v hre na zobcovú flautu Ema Kofirová, v hre na klarinetu Matej Veselka.

Výkonmi žiaci nesklamali a predviedli hru, ktorá sa od nich očakávala so šťastným koncom pre Mateja Veselku, ktorý získal 1. miesto v II. kategórii drevených dychových nástrojov.

Veľká vďaka patrí Obecnému úradu vo Valaskej, pedagógom za profesionálny prístup a úspešnú prípravu žiakov na súťaž, rodičom zúčastnených žiakov a žiakom za úspešné reprezentovanie školy.

Martina Škantárová + foto, Ján Jenča

Nesklamali sme!

22. marca 2011 sa uskutočnilo celoštátno kolo praktických zručností a odborných vedomostí žiakov odborných učilíšť v učebnom odbore: „Obchodná prevádzka so zameraním na prípravu jedál“ v Prakovciach.

Z Odborného učilišťa internátneho vo Valaskej sa jej zúčastnilo dvojčlenné družstvo: Michaela Speváková – 3.ročník, Šárka Szajková – 3.ročník.

Žiaci zaujali najmä prípravou veľkonočných plnených kuriatok, ktoré boli urobené nielen esteticky, ale aj chutne. V silnej konkurencii trinástich družstiev z celého Slovenska, sme obsadili pekné 6. miesto.

tr. uč.: Bc. Veverková Anna



Ďakujeme učňom OUI vo Valaskej a ich majstrom Ing. Miroslavovi Čontofalskému a Bc. Jánovi Kupcovi, za rýchle a kvalitné vymalovanie priestorov knižnice a klubu dôchodcov v materskej časti obce. Do budúcnosti prajeme chlapcom veľa úspechov v škole a mnoho spokojných zákazníkov.

Hovädzie mäso s čili a fazuľou (Chilli con carne)

2 stredné cibule

1 strúčik cesnaku

olej

900g mletého hovädzieho mäsa

2x400g nakrájaných paradajok v konzerve alebo čerstvé paradajky

2 polievkové lyžice paradajkového pretlaku

1 dcl suchého červeného vína

šťava z 1 citróna

soľ, čierne korenie

400g červených fazuliek z konzervy (prípadne vopred uvarená sušená fazuľa)

2 polievkové lyžice sušeného kôpru

30g nakrájanej petržlenovej vňate

bazalka

oregano

čili korenie mleté alebo sušené čili papričky nasekané na drobno

6 zemiakov (do bezmäsitej verzie)

Do panvice na rozpražený olej dáme na drobno nasekanú cibuľu a cesnak, popražíme a pridáme mleté mäso, 3 – 4 minúty povaríme a potom pridáme bazalku, oregano a čili. Po ďalších 3 minútach varenia pridáme paradajky, pretlak, červené víno a šťavu z citróna, dobre premiešame a varíme 15 minút, okoreníme, pridáme fazuľu, kôpor, a petržlenovú vňať a varíme ešte ďalších 15 minút. Podávame s ryžou.

Ako náhradu za hovädzie mäso môžeme použiť bravčové alebo kuracie mäso, veľmi chutná je aj verzia bez mäsa, pri nej je postup nasledovný:

Na oleji opožime cibuľu a cesnak, pridáme čili, bazalku a oregano (menšie množstvá ako pri verzii s mäsom), po chvíli pridáme paradajky, pretlak, červené víno, trochu citrónovej šťavy, povaríme zhruba 15 minút a pridáme zemiaky. Keď sú zemiaky uvarené, pridáme fazuľu a okoreníme podľa chuti. Povaríme ešte 5 až 10 minút, podľa toho, či sme pridali varenú fazuľu, alebo konzervovanú. Hotové jedlo podávame bez prílohy, prípadne s pečivom.

Recept môžeme doplniť napríklad o konzervovanú kukuricu alebo hrášok.

Tip na záver: sušené čili papričky uvoľnia najviac chuti, ak ich jemne opožime na oleji, napr. spolu s cesnakom.

Júlia Štulrajterová



Deň Zeme 2011 v OUI Valaská

Pri príležitosti Dňa Zeme sme 28. apríla 2011 pripravili pre žiakov školy rôzne aktivity na ochranu životného prostredia. Cieľom podujatia bolo pozdvihnutie environmentálneho povedomia detí tvorivým a hravým spôsobom v priestoroch školy, v okolí obce a na farme Čierny Hron. Deti zo Špeciálnej materskej školy internátnej, z IVP tried a žiaci 1. stupňa Špeciálnej základnej školy internátnej sa pomocou prezentácie a environmentálnych hier preniesli do kráľovstva kvetov. Naučili sa názvy častí rastlín, plnili rôzne úlohy, vyrábali si

kvetové členky. Väčší žiaci z 2. stupňa a praktickej školy internátnej si doplnili svoje vedomosti z kráľovstva zvierat. Dozvedeli sa o ohrozených druhoch, skúsili hádať zvuky lesných živočíchov, hľadali vo vetách ukryté názvy, vytvárali príbehy na tému „Ochrana lesa“. Žiaci odborného učilišťa internátneho začali deň púťavou besedou o ochrane prírody, ktorú si pre nich pripravil p. Medveď z okresného poľovníckeho zväzu. Súčasťou besedy boli poľovnícke trofeje, ktoré žiakov veľmi zaujali. Po teoretickej časti dňa sa všetci pod vedením svojich vyučujúcich



Deň Zeme v ŠKD

Už tradične si v mesiaci apríl deti zo ŠKD ZEB-RA pripomínajú Deň Zeme a aj tento rok medzi ne zavítal pán Ing. Michal Kofira, ktorý im porozprával mnoho zaujímavých informácií o našej prírode, o jej najväčšom obyvateľovi - medveďovi hneďom a zahral sa s nimi SUPER hry, pri ktorých sa deti zábavnou formou veľa dozvedeli o živote zvieratiek žijúcich v našich lesoch. Ďakujeme.



presunuli na lúku, kde ich už čakal pán Kardhordó, aby im porozprával o našom najväčšom dravcovi orlovi skalnom, ktorého je chovateľom. Potom sa už žiaci rozdelili do skupín a vybrali sa čistiť okolie obce. Najmenší čistili okolie školy a chystali pôdu pre sadenie kvetov. Starší žiaci vyzbierali odpadky v priestoroch Čiernohronskej železničky a stanice Chvatimech. Učni pomáhali na farme Čierny Hron. Vyčistili stajne, upravovali okolie, sadili stromčeky. Na záver dňa boli za svoju prácu odmenení malou sladkou odmenou.

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí nám pomohli zorganizovať túto peknú akciu. Ďakujeme Okresnej organizácii poľovníckeho zväzu v Brezne, pánu Medveďovi, pánu Cibulovi a pánu Kardhordovi. Dúfame, že o rok sa znovu stretneme.

Mgr. Ivona Nezbedová + foto

EKO deň

v materskej škole

Tak ako väčšina detí na Deň Zeme, aj my z materskej školy sme sa rozhodli pomôcť prírode. Vyčistili sme si školskú záhradu, vyhrnuli sme si rukávy a vyzbierali 6 vriec triedeného odpadu medzi, ktorým sa našlo sklo, papier, železo, drevo, tetra a textil. Na pekne upratanej záhrade sme sa potom zahrali obľúbené kruhové hry a odmerali sme si svoje sily aj v pretahovaní sa lanom. Svoj bystrý um sme si precvičili v spoznávaní kvetov, stromov a kríkov a tí zručnejší sa pokúsili uviazať lodný uzol. Na obed sme odchádzali s pocitom, že aj my sme mohli svojou troškou prispieť našej školskej záhrade.

Mgr. Nitková, Kolajová

Potulky americkou prírodou

- Od Havajského raja po Údolie smrti

Dňa 11. júna 2011 otvorí Tomáš Bánik v Horehronskom múzeu v Brezne výstavu fotografií pod názvom „Potulky americkou prírodou - Od Havajského raja po Údolie smrti“. Vysoko profesionálne fotografické zábery autora ponúknu náhľad na rozmanitosť a nevidanú bohatosť prírody Spojených štátov amerických. Autor na svojich cestovateľských potulkách po krajine navštívil miesta na pevnine ako Údolie smrti, Grand Canyon, Národný park Yosemite a aj väčšinu havajských ostrovov, ktoré sú americkým tropickým šperkom. „

Aj USA bez mrakodrapov majú svoje čaro a človeku sa nechce veriť, že v jednej krajine je možné vidieť dažďové pralesy, stuhnutú lávu a krátery sopky na jednej strane, či vyprahnuté a nehostinné púšte na strane druhej.“ hovorí autor. To nie je všetko. Čakajú vás zábery národných parkov, prírodných unikátov i impozantných skalných výtvorov prírody, úchvatné pláže, pobrežia a nevidaná flóra. Predstaví sa vám sama príroda, ktorá za milióny rokov pripravila bohatú nádielku pre oči cestovateľov a milovníkov geografie. Výstava bude prebiehať od 11. júna do 30. júna 2011. Srdečne vás pozývame.



VYČISTIME SI OBEC

Dňa 10. mája 2011 sa uskutočnil 1. ročník akcie **Vyčistíme si obec**. Akciu vyhlásili žiaci Základnej školy vo Valaskej v spolupráci so starostom obce Valaská. Žiaci oslovili aj ďalšie organizácie, ktoré pracujú vo Valaskej a požiadali ich o účasť. Myšlienkou tohto podujatia bolo to, že nie všetok odpad dokážu odstrániť deti. Na niektoré skládky sú naozaj prislábí a potrebujú pomoc dospelých a techniky (jedná sa hlavne o čiernu skládku na Piesku a svah v Starej Valaskej – pod krávinami. Tieto dva úseky sa nám aj napriek snahe nepodarilo

odstrániť.)

Naša Základná škola v rámci jeseňných a jarných ekodní upratuje obec a jej okolie od odpadkov. Každá trieda má pridelený určitý úsek. Chodíme aj na vzdialenejšie miesta ako je Chvatimech, Lipová a okolie Hrona. S čistením obce nám pomohli aj rodičia našich žiakov, ktorí boli tiež požiadani o pomoc.

Veľmi pekne sa chceme poďakovať všetkým prítomným, ktorí nám prišli pomôcť. Dúfame, že s našou a s Vašou pomocou sa bude našej valašianskej prírode o trochu ľahšie dýchať.



K našej výzve sa pripojili aj žiaci Špeciálnej Základnej školy a Materskej škôlky vo Valaskej za čo sme im veľmi vďační.

Všetkých chceme ubezpečiť, že sa nevzdáme a o rok vyhlásime aj druhý ročník. Už teraz sú všetci pozvaní.

Ďakujeme za Vašu pomoc

*žiaci Základnej školy vo Valaskej a koordinátorka ekologickej výchovy
Ing. Z. Slezáková*



Stará Valaská – tak takýto odpad sem určite deti neprinesli!

Na Piesku sú sedadlá z železničného vozňa...



Vyzbierali sme toho dosť...

Deviatci upratovali na rôznych, aj nebezpečných úsekoch. Poteší to, že aspoň určitý čas budú tieto miesta čisté.



5. roč. – Chodili sme a zbierali po Chvatimechu a pozriete koľko sme toho našli...

Len pozdĺž slovenských ciest je pohádzaných 10 500 metrov kubických odpadu. Koľko času potrebuje príroda na rozloženie plastovej tašky? Je to viac ako 200 rokov. Príroda trvá veľmi dlhý čas rozložiť takýto odpad.

Každý Európan vyprodukuje v priemere 1,5 kg odpadu denne. To je 10 kg týždenne!

Viac ako tretinu z povalujúcich sa odpadov na uliciach či v prírode tvoria nápojové obaly.

Osud ľudí ako celku bude taký, ako si ho zaslúžia. – povedal Albert Einstein

Až keď vyrúbu posledný strom a chytiť poslednú rybu, až potom si človek uvedomí, že peniaze sa nedajú jesť.



5.Roč. - A toto čo robí v lese?

Zobúdzanka

Sobota 28. mája 2011 bola bohatá na kultúrne a športové podujatia v našej obci. Jediné čo opäť sklamlalo bolo počasie.

O 10.30 hod. sa v Brezne pri autobusovej zastávke stretlo pár nadšencov, ktorí boli odhodlaní

splaviť Hron na netradičných plavidlách. Pôvodne malo štartovať päť posádok, dve z Valaskej a tri zo Zvolena, no nečakané komplikácie cestou na štart znemožnili splav zvolenským priateľom. Po tom, ako sa trikrát prehlna



poriadna búrka, nasadli čisto ženské posádky do svojich plavidiel. Prvé na „trať“ vyrazili Žofka Vilhanová a Dominika Schallerová na krňačkách. Hneď po štarte odskúšali teplotu vody. Celé mokré ale s radosťou bojovali s prúdom rieky. Za nimi sa vydala na cestu svadobná posádka v zostave: nevesta

sklamaním tejto skvelej akcie bola ako vždy malá účasť súťažiacich aj divákov.

Sobota ešte neskončila a o 17.00 hod. sa začal v sále HPU minifestival dobrej hudby „ZOBÚDZANKA“. Už druhý rok po sebe dážď odohnal hudobníkov aj divákov pod strechu, napriek tomu stále vládla dobrá nálada. Na pódiu sa vystriedalo niekoľko hudobníkov. Tých, ktorí nelenili a prišli, obdarili skvelou muzikou až do neskorých hodín.

Ostáva len dúfať, že o rok sa už počasie vydarí, splavovať budú viaceré posádky a nebudú chýbať diváci na štarte, ani v cieľi. Taktiež prideme v hojnom počte potleskom podporiť skvelých muzikantov.

Ďakujem všetkým organizátorom za skvelý deň plný zábavy a dobrej hudby.

Text a foto

Barbora Strmeňová

Minifestival Zobúdzanka

začínal vystúpením Martina Libiča a Radoslava Bútoru, pokračovali Oblastné skutočnosti, Matej Struhár a hostia, Silo a Lampa sviet!, Tomáš Pohorelec, Maťo Haasz a Juraj Zelenčík, Edo Klena a Klenoty a na záver podujatia naša skvelá kapela Los Babracos. Diváci mali možnosť vypočuť si dobrú hudbu, zároveň si aj zatancovať. Usporiadatelia týmto ďakujú za pomoc a neodmysliteľnú finančnú podporu, bez ktorej už žiadne podujatie nie je možné pripraviť. Sú to: Obecný úrad Valaskej v zastúpení p. sta-

rostom Ing. Jurajom Uhrínom, Firma Lamper B. Bystrica -V. Lamper, Potraviny Valaskej - M. Poliak, Eagl bar - J. Kovalčík, Aqua adrenalin - J. Černý, Agromix - R. Badinka, Perla Gastro s.r.o. - L. Štubňa, Firma Troll - M. Kasák, Krčma Blahút - p. Blahútová, Bistrot na Tajchu - M. Dobišová, Jazz rok Pop Brezno, Bombura club - M. Pavúk, KMŠ - M. Šanko a R. Králik, Motorest Halny - E. Duhan. Budeme dúfať, že o rok už počasie nezabráni zažiť atmosféru tohto festivalu na zelenej tráve.

Silvia Vilhanová



foto: Danka Králiková

Nezabúdame

Členovia a sympatizanti ZO SZPB vo Valaskej si dňa 9. mája 2011 pripomenuli 66. výročie ukončenia druhej svetovej vojny. Zapálením sviečok a položením kytičky k obom pamätníkom v našej obci sme si uctili bojovníkov, ktorí položili svoje životy za našu slobodu.

Nezabúdajme a chráňme si obeťami vybojovaný mier.

V krásny snečný deň 9. apríla 2011 sa konal na Piesku jeden z najarchaickejších zvykov – vynášanie Moreny. Tento zvyk sa koná koncom zimy a vyjadruje túžbu ľudí skončiť s chladným počasím a chorobami. Snahu privítať teplé snečné lúče sa pokúšali aj občania Piesku.

Nesieme Morenu na oleji smaženú

Od rána v klube dôchodcov bola veselá nálada, ženy – členky Matice Slovenskej - vyrobili slamenú pani. Všade rozvoniavala kapustnica v kotlíku, ktorej šéfkuchár bol p. Ba-



foto: Danka Králiková

láz a p. Sedliak.

Celou dedinou sa ozývali ľudové piesne a panovala dobrá nálada. Zástup ľudí na čele s heligonkárom Paťom Stankovianskym a hlavným spevákom, oblečenom v kroji, Pavlom Sedliakom smeroval k potoku Bystrianka, kde sa Morena preme-

nila na horiaci plameň. Spev a tanec ešte dlho znel v našich srdciach.

Ďakujeme starostovi obce Ing. Jurajovi Uhrinovi s manželkou a pani Danke Králikovej, že prišli medzi nás a spolu s nami Piesočanmi prežili túto tradíciu.

Bc. Darina Hucíková

Regionálna prehliadka speváckych súborov seniorov v Brezne

Okresná organizácia JDS v Brezne v spolupráci s mestským úradom a Mestským kultúrnym strediskom v Brezne usporiadala 31. marca 2011 Regionálnu prehliadku speváckych súborov seniorov. Na podujatí sa zúčastnilo desať súborov s počtom 144 účinkujúcich z okresov Banská Bystrica, Brezno a Revúca. Prehliadka sa konala v mestskom kultúrnom stredisku.

Úvodom sa prítomným prihovorila moderátorka Mgr. Mária Šajgaliková, ktorá privítala hostí, účinkujúcich a ostatných občanov. Predsedníčka OO JDS v Brezne Mgr. Viera Pernischová poprialala účinkujúcim veľa úspechov a obecnstvu krásny zážitok. V podaní jednotlivých súborov zneli piesne našej mladosti, ľudové, žartovné aj vážne. Domáci súbor, ktorý bol najpočetnejší, sa predstavil spevom so sprievodom akordeónu a Božka Omiliaková prednesom poézie. Obec Chyžné z revúckeho okresu reprezentoval Cirkevný spevácky súbor, ktorý zaspieval pesničky s cirkevnou tematikou, čím vhodne oslovil divákov v tejto predveľkonočnej dobe. Bacúch milo prekvapil novým poňatím vystúpenia, keď sa krojovaní seniori predstavili veľkonočnou autentickou polievačkou, kde nechýbali ani archaizmy, slová, ktorá sa z ich nárečia už vytrácajú. Toto je cesta, ako zachovať pre budúce generácie dedičstvo predkov. Mužská skupina z Valaskej tiež predviedla zmes piesní, ktoré rozospievali aj divákov. Jubilantovi, Martinovi Švantnerovi, ktorý práve oslavoval 82. narodeniny a bol zo skupiny najčipiernejší, sme spoločne zatlieskali k narodeninám. Súbory z Pohronskej Polhory a Závadky dali do vystúpenia veľkú dávku seba, a preto pôsobili na divákov pokojne a šťastne. Polomka svojím hodnotným vystúpením spestrila toto príjemné popoludnie. Súbor Úsvit z Revúcej zaujal hlavne pesničkou o mieri, ktorá vyjadrila potrebu lásky a pokoja. Na záver vystúpili spoločne dve skupiny z Badína, ktoré sú krásnym

príkladom symbiózy mladej a staršej generácie. V sprievode dvoch harmonikárov predviedli pútavý program.

Počas programu bola atmosféra v hľadisku úžasná. Diváci potleskom povzbudzovali účinkujúcich, spievali s nimi, na ich tvárach bolo vidno, že vystúpenie prežívajú emotívne, pre niektorých piesňach sa zaleskla aj slza v oku, hlavne pri tých, ktoré opisujú krásy rodných hôr, dedín a iných zákutí našej krásnej vlasti.

Po ukončení programu primátor Ing. Jaroslav Demian, predseda KO JDS Banská Bystrica pán Albín Mesiarik a predsedníčka OO JDS Brezno Mgr. Viera Pernischová odovzdali ďakovné listy vedúcim súborov. Pán Albín Mesiarik odovzdal

tiež Ďakovný list za spoluprácu a podporu JDS v Brezne Ing. Demianovi, primátorovi mesta Brezna a predsedníčke Mgr. Pernischovej.

Záverečný príhovor mala predsedníčka OO JDS, ktorá poďakovala moderátorku za pohotovú a kvalitnú moderovanie, divákovi za záujem, účinkujúcim, hosťom a všetkým, ktorí sa pričínili o zdarný priebeh akcie, hlavne Mestu Brezno, MskS a Spojenej škole v Brezne, ktorá sa podieľala na príprave a podávaní občerstvenia. Poslednou bodkou programu bola spoločne zaspievaná pieseň Zahučali hory, zahučali lesy..., za hudobného sprievodu dvoch harmonikárov z Denného centra „Prameň“ v Brezne.

EFO



V dávnej minulosti vlastníť mlyn bolo výsadou panovníka. Neskôr sa tohto práva dostalo šľachte. Tá sa tiež časom zbavovala mlynov tak, že ich prenajala mlynárom, ktorí odvádzali panstvu dane. O mlynároch bolo známe, že to boli slobodní, pracovití a statoční ľudia.

Okolo roku 1350 zúril v podunajskej kotline mor. Na túto strašnú nákažu zahynulo veľa ľudí. Pracovná sila bola v tom čase veľmi cenná, preto panovník dával výsady tým, čo osídlili neobývané oblasti.

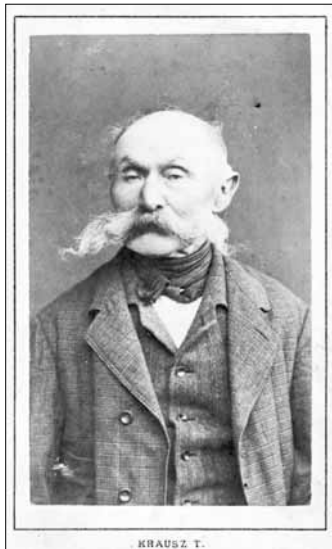
Pavel, lesník /Sylvano/, niekedy menovaný tiež Slováč /Sclavus/, povolal svojich ľudí aby sa usídlili na jeho rúbanisku, pri sútoku Hrona s Čiernym Hronom /v Sihoti/. Osadu nazvali „Plantatio Pauli“ (rúbanisko, alebo kľčovisko Pavla). Pavlovi a jeho dedičom udelil panovník Ľudovít I. v roku 1361 výsadnú listinu. Obydli týchto osadníkov často zatápali vody z obidvoch Hronov. Časom sa presťahovali na výhodnejšie miesto, z druhej strany Hrona, kde z jaskynných útrob vyvierala nezamrzajúca voda, dnes pomenovaná Teplica, na Studničke vo Valaskej. Osadníci vraj podľa toho, že sem prišli z mokrej pôdy, môle, dostali prímene Molčan (Muolcsan). Títo ľudia dobre rozumeli prírode. Vedeli, že vody z potokov Štiavnička a Bystrianka (v dnešnej Bystrici) sa strácajú v podzemných priestoroch, aby znova vytryskli pod skalou v ich novej osade, ktorú pomenovali Štiavnička /Schebnicza/. Názov obce sa počas pol tisícročia zmenil mnohokrát.

Neskôr, keď sa tu usídlili aj valasi, v roku 1470 bolo Vladislavovi Valachovi a jeho dedičom udelené v obci Štiavnička šoltýske právo. Molčanovci obývali dolnú časť osady, z obidvoch strán potoka, ktorý tiekol z Potôčkov stredom dediny. Valasi sa usídlili v hornej časti ponad skalou, nad vyvierackou. Od polovice 16.storočia sa v súpise obce vyskytuje okrem názvu Štiavnička aj Valaská. Toto pomenovanie najprv patrilo len časti obce, ktorú obývali valasi /v ulici/. Postupne tieto dva rody splynuli. S priezviskom Valach sa už v obci nestretáme, zato Molčanovci tu žijú v hojnom počte dodnes. Poniektorí z nich ešte z rozprávania svojich predkov vedia o minulosti svojho rodu. Hnevajú sa na starú mať Molčanovú od Štefanov, že predala „armales“ (výsadnú listinu) za 300 korún zberateľom historických dokumentov. Výsadné listiny vraj volakedy bývali napísané na psej koži, neskôr prepisy, odpisy, boli na tvrdom pergamene. Dôveryhodnosť im dodávala kráľovská pečat.

V roku 1514 vtedajší majiteľ lupčianskeho panstva Damian Dóczy, povolil za verné služby šoltýsovi Šimonovi v obci Schtewniczka /Štiavnička/ postaviť mlyn. Šimon obdržal povolenie /listinu s pečatou / na stavbu mlyna, no miesto, kde by mohol stáť, mal

Čo rozprávali pamätníci

O STAROM MLYNE NA STUDNIČKE



Od roku 1859 bol majiteľom mlyna na Studničke František Valentíny.

jeho príbuzný Grega. Dohodli sa, že postavia a budú užívať mlyn spoločne. Šimon nemal dedičov, tak v starobe predal svoju polovicu príbuznému Albertiusovi. Ďalší dedičia a majitelia sa pre mlyn sporili /súdili/, preto sa ho rozhodli predat. Zachoval sa záznam o predaji, v ktorom sa okrem iného píše: Scultetovci a slobodníci v dedine Valaská (bratia Molčanovci a bratia Čížovci) a „armalista“ Daniel Trangoš, predali mlyn postavený ich predkami pri potoku Štiavnička /dnes Teplica/ za 200 uhorských florénov Komore v Banskej Bystrici. Stalo sa to v roku 1674, kedy Komora spravovala hrad a lupčianske panstvo. Ešte v tom roku dala Komora mlyn opraviť. Bol drevený, lebo v súpise materiálu sa spomína drevo, dosky a „šindlia“, ktoré vozili Valaštania a stavali spoločne s mlynárom.

O tri roky dáva bansko-bystrická Komora mlyn do prenájmu obci Valaská. Valaštania platia nájom 130 florénov uhorských. Po zrušení Komory /r.1852/ mlyn pripadol eráru, od ktorého ho odkúpil v roku 1859 obchodník a podnikateľ Jozef Valentíny, ktorý sa aj s rodinou usídlil vo Valaskej. Nový majiteľ mlyna, otec Jozef Valentíny so svojimi synmi Jozefom, Františkom a ďalšími potomkami, značne ovplyvnili život obce až do konca 1.sv. vojny. Po roku 1860 sa už spomína kamenný mlyn. Stavba stojí v podstate dodnes. Voda z vyvieracky –Teplice bola zadržovaná v Tajchu. Okolo skaly v dvoch polkruhoch boli do zeme vbité koly, medzi ktoré sa ubíla zem –hlina. Z vonkajšej strany bola ku ko-

lom navrhovaná a zosvahovaná zemina s kameňom. Cez priepust, dreveným žlabom sa voda privádzala na mlynské koleso s horným náhonom. Aby do Tajchu pritekalo čím viac vody, chodili Valaštania každý rok na jar čistiť miesto ponoru vody v obci Bystrá od rôznych nánosov, konárov a štrku. Vodné právo, /užívanie vody/ z potokov Štiavnička a Bystrá predali Valaštania v roku 1903 Štátnym železničiarom v Podbrezovej pre pohon hydroelektrárne na Piesku pod Dielom. Ešte aj potom bol dostatok vody na pohon mlynskeho kolesa, ktoré sa krútilo aj počas 1.sv.vojny, pre potreby obyvateľov našej aj okolitých obcí.

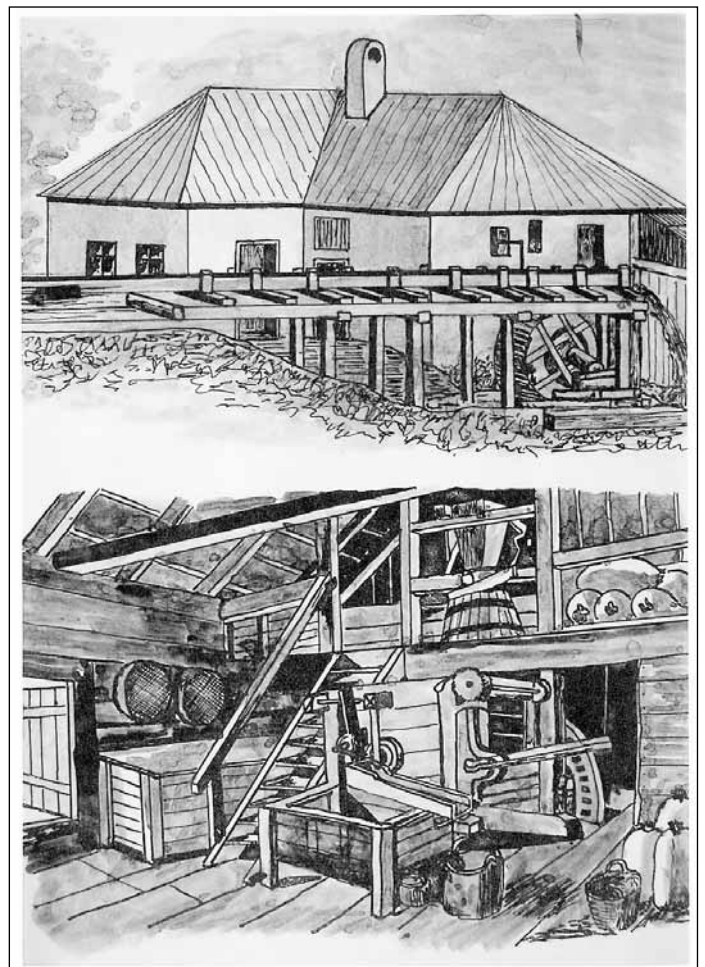
Po 1.sv. vojne sa Valentínyovci z Valaskej vysťahovali. Mlyn odkúpil Štefan Longauer z Hronca. V roku 1923 začal s prestavbou podľa plánu, ktorý je zachovaný a vypracoval ho staviteľ Róbert Staly. Voda bola zadržovaná v betónovej nádrži (v Tajchu), obmurovanej hrubým kamenným múrom.

Padala cez priepust z výšky asi 3 m ako vodopád do zregulovaného potoka (ako ho poznáme dnes.) Hučanie tejto vody mám dodnes v pamäti, veď som často chodila cestou domov okolo nej.

Mlynár Štefan Longauer sa rozhodol pre spodný náhon mlynskeho kolesa, ako je to nakreslené v pláne. Nebolo to šťastné riešenie, lebo je dokázané, že takýto pohon má o polovicu menší výkon, a preto tento mlynár na Studničke dlho nezotrval. Od tých čias aj Tajch zmenil svoju podobu. Keď sa nad ním, nad skalou, v roku 1964 prepadol v humne kôň do jaskynných priestorov, pre bezpečnosť obce bolo potrebné znížiť hladinu vody. Odtvdy má Tajch, ktorému dnes nesprávne hovoria jazierko, dnešnú podobu, o čo sa postarala jaskyniarska spoločnosť. Schátralý starý mlyn špatí prostredie na Studničke. Po stáročia, vyše 400 rokov Valaštania využívali služby mlyna a mlynárov. Vedela by som si predstaviť tento mlyn po rekonštrukcii, ako zaujímavú atrakciu.

Ďakujem historikom, pánovi Ernestovi Laubertovi a pánovi učiteľovi Antonovi Kúdelkovi, že im nebola ľahostajná minulosť našej obce a jej obyvateľov. Ďakujem, že som ich pričinením mohla nazrieť do čias dávno minulých a priblížiť ich súčasníkom.

Mária Luptáková



Kresba mlyna od pána učiteľa Antona Kúdelku.

Otcov dar vnímať krásu

Už takmer deväť rokov žijem v Šamoríne, mesiečku národnostne zmiešanom, nábožensky rozmanitom, ktoré leží na našej najväčšej nížine pri rieke Dunaj.

Svojim rodičom vďačím za dar vnímať túto rozmanitosť ako krásu. Vážim si to, že mne aj mojim bratom mohol otec vo vzácných chvíľach, ktoré vďaka svojmu citu vedela zas vyčarovať naša mamička, odovzdať mnoho zo svojich postojov a svojho vzťahu k životu.

Do mozaiky spomienok prichádzajú kameniky, nesúvisle skackajú, šantia a nechcú na seba priamočiari nadväzovať, pretože svoje už dávno naplnili, stali sa pretransformované súčasťou náš samych.

Vďaka otcovi som sa zoznámila s dielom Maše Haľamovej. Bola som školáčka, asi v šiestej triede valaštianskej základnej školy. Hľadala som doma niečo vhodné a nové, nie tradične známe na školskú recitačnú súťaž. Otec vtedy z našej knižnice vybral Červený mak. Autorka bola ešte pre nás školákov vtedy neznáma. Ale báseň „Pohli sa ľady“ ma uchvátila a v duši ju nosím celý život. Bol v nej obraz aj našej valaštianskej podtatranskej krajiny. Bol čistý, prostý, absolútny.“ Červený

mak“ Maše Haľamovej, túto útlú knižičku, mal otec na nočnom stolíku aj v posledných chvíľach svojho života.

Miloval umenie. Cez vojnu mal zakopané v zemi niekoľko vzávkových diela Leva Nikolajeviča Tolstého – Annu Kareninu a Vojnu a mier. Čítať ich po rokoch bol pre mňa jeden z najväčších zážitkov s filozofiou. Vytvorili mi duchovné zázemie, mohla som na nich budovať svet otázok a odpovedí, životných postojov a objavovať skutočnú pravdu. Rovnako, ako roky prežité s obrazmi Víta Skálu, oblúbeného maliara Tomáša Garique Masaryka a bratislavského maliara Krupca, ktorému ako hosťovi brusnianskych kúpeľov prepožičal otec svoj služobný byt a vzniklo priateľstvo, ktoré má dosah až do našej generácie - duch je nezničiteľný a vyžaruje z týchto obrazov stále. Otcov výber nebol náhodný.

Otca, keď bol ešte dieťa, sklamal kňaz, ktorý ho chcel potrestať. Nevedel na to zabudnúť. A tak mal svoju vieru, hovorieval, že verí v prírodu. A práve príroda bola to, čo otváralo jeho dušu. V nej cítil ruku Stvoriteľa a cez ňu nás naučil milovať krajinu, precítiť zázrak ľudskej existencie, úctu k životu. No pamätám si, ako si vážil staručkého

kňaza z Brusna a sám ho pozval na vtedy veľmi kultivované spoločenské stretnutie zamestnancov kúpeľov. Rodičia nás brávali so sebou a tento krásny starý pán, ktorý sedel s nami za stolom, veľmi na mňa zapôsobil. Bol láskavý a s otcom si nádherne rozumeli. Práve v kúpeľoch v Brusne, kde bol otec niekoľko rokov správcom, vznikli jeho zásluhou nakrajšie zákutia, ktoré lahodili duchu a vnášali pokoj.

V čase, keď sme sa ja a moji bratia narodili, mal už svoj najdramatickejší život za sebou. Keď si „spomínam na jeho spomienky“, ako prvé sa mi vynoria tie na 2. svetovú vojnu. Boli pre nás ako neškodná, ale vzrušujúca rozprávka, podobne ako tie na väzenie pred vojnou, za činnosť v robotníckom hnutí. Vďaka svojej nezlomnej povahe mohol rozprávať tieto príbehy skôr ako humorné historky. Utkvel mi v pamäti aj obraz starého Brezna z fotografií 20-tich rokov minulého storočia, výklady obchodu a môjho otca, ešte chlapca. Otec ako 14 – ročný požiadaval svojho otca, aby ho prihlásil v tomto obchode u Bergerov za tovaríša. Vybral si ho sám. Vycítil prostredie, ktoré mal naozaj rád. Ostal tam pracovať aj po vyučení do roku 1939. Požíval dôveru a ochranu svojho šéfa Bergera aj po takej udalosti, ako bolo uvádzanie prejavu Vladimíra Clementisa na zhromaždení v Brezne, keď niektorí meštania žiadali jeho prepustenie. S láskou spomínal na „starú Bergerku“, ktorá sa o tovarišov starala ako o vlastných. Tento príbeh nám dorozprával, až keď sme boli starší školáci. V ďalšom rozprávani vychádzala z jeho hlaseu tieseň. Bergerovci sa totiž nikdy nevrátili...

Podobne to bolo aj pri druhom rozprávani o Vladimírovi Clementisovi, ktorý bol súdený v čase kultu osobnosti a otca požiadali dvaja „mladí súdruhovia“ aby v Brusne urobil kampaň proti nemu. Odmietol to, odovzdal stranícku knižku a urobil to tak rázne, že sa nikto nepriečil a zázrakom zostala v tom čase udalosť bez dôsledkov. Vážil si vzdelaného Clementisa aj básnika Laca Novomeského, nechápal ľudské zlo, ktoré sa neustále vytváralo, neznášal závisť, ktorá oberala krajinu o vzdelaných a videl nezastaviteľnosť ľudskej chamtivosti...Všetko robia ľudia, hovorieval. Mal pravdu. Jeho smútok z hroznej straty tohto človeka ma donútil rozmýšľať o spoločenských problémoch v širokých súvislostiach a z rôznych uhlov pohľadu.

Tak som sa vďaka otcovi mohla učiť vidieť a chápať zložitú našu existenciu, ale aj jej krásu a vďaka mamičkinmu zmierlivému postojovi zas nachádzať východiská. To, že musíme začať každý od seba, že sme si všetci rovni a v svojej podstate sme rovnakí. Prežili sme s rodičmi veľa krásnych chvíľ, tie najzväčnejšie, plné lásky, sú najkrajšou spomienkou na oboch a nedajú sa vyjadriť slovom. Možno len obrazom, ktorý sa mi vyjavil ako báseň pri pohľade na jasné modré nebo pri brehu Dunaja v šamorínskom Čílistove niekoľko týždňov po smrti nášho otca Cyrka.

Náš mŕtvyc otec stojí v oknách vesmíru. Kími hýle. Červenými bruchami mu zohrievajú ruky.

Brat, pozeraj hore, aby si nepremeškal chvíľu, keď sa rozsvieti svetlo.

Judita Kaššovicová

Zamyslieť sa

Údajne je človek jediným mysliacim tvorom na tejto planéte. Nevie, kto na to prišiel, ale mám dojem, že sme sa to učili už strašne dávno, ešte v časoch rozvinutého socializmu, keď som navštevoval základnú školu. Možno to súviselo s Darwinom, či niekým z tých múdrych vedcov, ktorí nám pomáhali objavovať svet. Položil si však niekto otázku, ako na to tí múdri prišli? Spýtal sa niekedy niekto napríklad opice, slona či medveďa na čo oni myslia? Spýtal sa ich na to, čo si myslia o nás ľuďoch? Zrejme takú otázku nikto nepoložil inému tvorovi, a teda ako človek mysliaci mám pochybnosť o vierohodnosti tohto tvrdenia. Nemyslím si, že sme hlúpejší od iných tvorov na tejto planéte. Nepochybujem, že zrejme sme aj o málo inteligentnejší ako ostatné tvorstvo na Zemi. Pripúšťam aj to, že sme podstatne od iných tvorov inteligentnejší. Ale pre pokoj v mojej ubolenej duši by som rád poznal aj názor tých menej cenných tvorov.

Chápem, že takéto myšlienky môžu v niekom z čitateľov asi vzbudiť o mne pochybnosti. Neberiem iným právo na ich názor. Na druhej strane však budem rád, ak aj iní budú rešpektovať môj názor a moje právo na pochybnosť o tom, že človek je jediný mysliaci tvor. Dobre sa pamätám, ako mi rodičia občas v detstve hovorili: Zamysli sa nad sebou, kam to chceš v živote takto dotiahnuť? Ich otázky súviseli zväčša s mojím správaním sa, či školským prospechom. Ja som aj občas urobil, čo si želali. Zamyslel som sa sám nad sebou. Dnes sa už môžem priznať, že to zamyslenie sa nad sebou som však vtedy nebral až tak vážne. Či to bolo dobre, alebo nie, už dnes nerozoberať nechcem. Každopádne viem, že človek je mysliaci tvor, a teda každý z nás by sa mal dokázať nad sebou či nad iným, resp. nad týmto ľudstvom zamyslieť. Ale kolík z nás to naozaj aj urobil. Kolík z nás si povedal: urobil som to zle a v budúcnosti sa už takého konania vyvarujem.

Zaujímalo by ma, ako riešia svoje problémy tie nemysliace menej cenné tvory, ale nemám odvahu sa ich na to opýtať. Možno by mi ani nerozumeli. Máme však odvahu opýtať sa na názor druhého človeka? Dokážeme vždy nájsť správne slová, čas a mieru položiť hoc aj nepríjemnú otázku? Na druhej strane mi napadá, že to možno nedokážeme práve preto, že sa obávame odpovede. Ľudstvo sa občas uchyľovalo k tomu, že namiesto hľadania vhodnej otázky, či nájdenia vhodnej odpovede na otázku, sa použili zbrane. Pokiaľ to bolo v dávnej minulosti a mysliaci človečik pochopil, že otázka či odpoveď vyvolá násilie, alebo dokonca vojnový konflikt, tak stačilo zobrať nohy na plecá a utiecť. Neskôr to už bolo zložitejšie a vývoj zbraní zabránil hoc aj tým túžiacim z boja utiecť, aby tak urobili. Aj ten kto pochopil včas beznádej situácie a konal v pude sebazáchovy, konal ako mysliaci tvor. Konáme však vždy ako mysliace bytosti?

Denne sa stretávame s množstvom informácií. Je ich toľko, že nie je v silách jedinca ich všetky spracovať: televízia, rozhlas, internet, noviny, či priatelia, rodina a iné zdroje chrlia na nás stále nové a nové informácie, nové a nové vedomosti, ale aj nové starosti. Istá múdrosť hovorí: „Kto nič nevie, nič neprezradí.“ Sú medzi nami takí, čo sa aj v živote touto múdrosťou riadia. O nič sa nezaujímajú, žijú iba pre seba a maximálne ich zaujíma okruh rodiny či priateľov. Iní ľudia v našej krajine a tobôž už mimo nej im môžu byť ukradnutí. Ale zamyslime sa spoločne. Je taký život bez pocitu spolupatričnosti, bez zodpovednosti za seba ale aj za iných, bez možnosti ovplyvniť dianie v krajine či dokonca na planéte tým životom pre ktorý sme sa narodili?

Každý človek má, alebo by mal mať právo myslieť si, čo chce, ale rovnako by mal mať právo povedať to, čo si myslí. Ako to však v reálnom svete dnes vyzerá. Oplatí sa vždy povedať to, na čo človek skutočne myslí? Oplatí sa to povedať niekomu, kto je od neho fyzicky silnejší, alebo je postavením či majetkovo podstatne vyššie na spoločenskom rebríčku? Ozaj, zamyslime sa spolu, aké hodnoty sú pre nás dôležité. Zamyslime sa nad tým, či miesta na tom spoločenskom rebríčku sú obsadené tými správnymi ľuďmi. Či tí, čo sú nad nami, si to zaslúžia, či sa dokážu nad sebou a svojím konaním zamyslieť a konať vždy iba v prospech väčšiny. Ak sa každý z nás skutočne zamyslí, možno príde na to, že človek nie je až taký dokonalý a tá jeho nadradenosť nad inými tvormi na tejto planéte je iba dôkaz jeho vlastnej slabosti.

JUDr. Oto Malík

GRATULUJEME

Všetkým jubilantom, ktorí si pripomínali a budú ešte pripomínať svoje krásne životné jubileá počas mája a júna roka 2011. Prajeme mnoho zdravia, úspechov, lásky, pokoja a pohody a mnoho optimizmu do ďalších rokov života.

- pán Ing. Július Starke,
14. 06. 1926, Školská 446/3
pán Michal Schön,
08. 06. 1936, Švermova 451/6
pani Anna Caletková,
08. 06. 1936, Švermova 450/4
pán Lukáš Jendrál,
10. 05. 1941, Hronská 420/59
pán Ing. Ján Longauer,
08. 06. 1941, Hronská 411/35
pán Ondrej Adamovič,
17. 06. 1941, Hronská 429/22
pani Mária Krnáčková,
03. 05. 1941, Robotnícka 371/8
pani Helena Ďuriaková,
21. 05. 1941, Hronská 421/65
pani Blažena Kožová,
29. 05. 1941, Partizánska cesta 547/23
pani Viera Žabková,
05. 06. 1941, Švermova 451/7
pani Emília Harčáriková,
21. 06. 1941, Hronská 424/42
pani Magda Hahnová,
25. 06. 1941, Robotnícka 374/16



Nech Vám tieto ruže šťastie priniesú, nech Vám v deň Vášho sviatku srdce povzniesú, aby ste ešte dlhé roky v láske žili a starosti života nikdy necítili.

Všetko dobré priateľ by sme chceli, nech Vás láska povznáša, nech ste stále jari, bdeli, aj keď vek sa ohláša. Našu vďačnosť nenahradí ani tisíc krásnych slov múdrostí našich predkov radia – „Váž si aj svojich predkov.“

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

Z rannej rosy spektra farieb, z vône krehkých ruží, prišlo na svet niečo krásne po čom človek túžil.

Vitaj, teda medzi nami utešené dieťa, nech na Teba iba dobré sudby žitia letia, nech Ti Pán Boh požehnáva všetky žitia kroky a buď šťastné v svete krásnom mnohé dlhé roky.

Narodili sa:

Martin Juhaniak, 20. apríla 2011
Nina Petrová, 23. apríla 2011

Ku krásnemu sviatku chceme Ti priateľ, aby bolo v živote vždy sa z čoho radovať. Nech nemáš nikdy dôvod na smútok a smiech nech odoznenie z duše každý zármutoť.

Evka Kúdelková

K tvojmu krásnemu životnému jubileu Ti želáme pevné zdravie, úsmev na tvári, šťastie a pokoj, aby si sa ešte veľa rokov snami smiala.

Výbor a členovia Jednoty dôchodcov vo Valaskej



Za ujom Oskarom

Keď sa budovalo sídlisko Valaská, prístáhovali sa sem ľudia z rôznych kútov Slovenska. Jedni sa podieľali na výstavbe, ďalší prišli za prácou do okolitých rozvíjajúcich sa fabriek. Pre týchto ľudí bolo potrebné zabezpečiť služby. Bola postavená obchodná jednotka, v nej zriadené štyri predajne: potraviny, mliekareň, mäsiarstvo a „zelovoc“. Dnes je v týchto priestoroch reštaurácia Texas. V činžiaku oproti na prízemí sídlila pošta, škôlka, jedáleň pre stavebných robotníkov a domová správa. Nad ňou sa ubytovala mladá obchodnícka rodina Harineková.

Pán Oskar Harinek pracoval v predajni mäsa, jeho manželka v „zelovoci“ a ich starká v mliekárni. Pán Harinek sekal mäso aj v starej Valaskej v predajni u Parašínov, no keď boli postavené činžiaky na námestí 1. mája a v ich prízemí zriadené obchody, prešiel pracovať tam. Voľakedy do predajne privážali mäso raz do týždňa na nákladnom aute s plachtou. Preniesť z auta polovicu kravy, či prasaťa a potom ich spracovať, to vyžadovalo silného a zručného chlapa.



Spomienka na Matúša Olerínyho

„Pozerám do izby a neverím, že si tu neni. Sedím na tvojej posteli, sedím tu s tvojou fotkou a strašne smutno je mi. Odišiel mladý človek, prečo to tak musí byť? Mal všetko pred sebou a chcel ešte ďalej žiť. Chcel byť tu s nami, užívať si tento svet. Vyhasol mladý život, zrazu je to všetko preč. Dúfam, že si už v nebi, pozeráš sa na nás zhora, navždy ťa milujeme, odkazujeme ti zdola. Budeš žiť v našich srdciach, kým tu budeme, počkaj tam na nás hore, určite sa raz stretne.“

Dňa 15. mája 2011 uplynul 1 rok od náhleho odchodu Matúša Olerínyho.

So smútkom v srdci a láskou spomínajú mama, sestrička, starký, krstný otec a celá rodina i príbuzní a známi. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.



Hoci pán Oskar Harinek nebol rodákom z Valaskej, zrástol s ňou. Postavil si tu rodinný dom a prežil od mladosti celý život. S mnohými „starovaláštanmi“ si vytvoril silné priateľské putá, ktoré pretrvali až do smrti jeho kamarátov Emila Bánika, Cyrila Molčana, Jána Siládiho a mnohých ďalších.

Ujo Oskar, tak som ho volala a obdivovala jeho kuchársku zručnosť pri varení gulášov či už na rodinných výletoch, alebo na obecných akciách, napr. na dožinkách na Skalke pod Ihráčom. Viaceré spriatelnené rodiny sme spoločne „výletovali“, silvestrovali, fašiangovali. Spoločne sa sledovali futbalové a hokejové prenosy v televízii, ujo Oskar bol veľkým športovým fanúšikom. Podporoval v športe svojho syna a tiež deti z činžiakovým tím, že pomáhal pri zriadení ihriska a klziska na mieste dnešného obchodu CBA. Tie deti, dnes šesťdesiatnici, na neho s láskou spomínajú.

Vo Valaskej žije ešte mnoho bývalých zákazníkov pána Oskara Harineka, ktorí si zachovávajú v pamäti jeho široký úsmev a profesionalitu pri práci.
Mária Luptáková

ROZLÚČILI SME SA

Elena Kúdelková

Prichádzame na tento svet, aby sme sa rozvíli do krásy tak, ako to vidíme v prírode najmä na jar, keď všetko kvitne, teší sa zo života. Keď sa to človeku podarí, keď rozvíje do krásy všetky svoje vlohy, predpoklady, nadanie a odovzdá to na prospech celku, môže byť so svojím životom spokojný. Ak sa k tomu pridruží skutočná, úprimná a čistá láska, že miluje a je milovaný, zažíva človek aj šťastie, ktoré mu dáva ešte väčšiu chuť žiť, pracovať a milovať.

Elena Kúdelková, rodená Kúdelková, sa narodila vo Valaskej 3. septembra 1931 v rodine Martina a Anny, rodenej Majchutovej. Vyrastala so sestrou Kamilou, ktorá bola od nej o 12 rokov staršia, v rodnej obci. Po skončení základnej školy sa vyučila za kaderničku v Ľubici pri Kežmarku a tu začala ako 17-ročná aj pracovať vo svojom odbore. Ako kadernička pracovala celý život v kadernictve vo Valaskej a posledných 15 rokov, pred odchodom na dôchodok, na Piesku. Na zaslúžený odpočinok odišla v roku 1987. V jej osob-

nom živote sa stal významný 25. október 1952, kedy uzavrela manželstvo s Vladimírom Kúdelkom, s ktorým prežili pekné a vzorné manželstvo až do mája roku 1990, kedy manžel zomrel. Narodila sa im jediná dcéra Ruženka.

K jej záľubám patrila záhradka, kvety, mala rada ľudí, bola to dobrá a priateľská žena.

Pani Elena Kúdelková zomrela 6. apríla 2011 vo veku 79 rokov.

Mária Ferková

Na lásku sme napojení a čerpáme z nej, koľko naše srdce vládze. Každý ju prijíma svojím jedinečným spôsobom, aby ju prežívaním pretavil do rozličných podôb a odovzdával ďalej svojim blízkym, priateľom, prírode, ľuďom, ktorých stretáva na svojich cestách životom. Ale aj seba, lebo ten, kto aj seba nemiluje, nemá dost sily, aby lásku rozdával iným. Čím viac dokážeme lásku načerpať z večného zdroja, tým viac jej môžeme dávať iným a stále jej máme dost, lebo podľa zákona zvrätneho pô-

sobenia, znásobená sa k nám vracia zo všetkých strán späť.

Pani Mária Ferková, rodená Baranová, sa narodila 30. septembra 1939 v Čiernom Balogu, v rodine Antona a Antonie Baranových. V mladosti sa zoznámila a zaľúbila do Jozefa Ferku, s ktorým uzavrela manželstvo a spolu vychovali 7 detí. Viedli ich k slušnému životu a tešili sa z nich. Pred desiatimi rokmi zomrel manžel Jozef a tiež smrť syna Slavka pred rokom poznačili jej zdravotný stav.

Pani Mária Ferková zomrela v breznianskej nemocnici v pondelok 18. apríla, vo veku nedožitých 72 rokov.

František Putnok

Človek od narodenia prekonáva premeny duše i tela. Učíme sa chodiť, smiať, plakať. Rastieme, naša telesná schránka sa mení, stále sa prevracajú stránky v našej knihe života, roky nám pribúdajú a my starneme. Nič života je jemná a krehká, stačí tak málo... Tak málo, aby sa skončila naša životná púť. Nikdy nevieme, kedy sa náš osud naplní. Údel človeka a všetkého živého je odišť zo života po naplnení činorodých dní.

Pán František Putnok sa narodil 17. septembra 1943 v Michalovej ako tretie dieťa Eleny a Ferdinanda Putnokovcov. Pochádzal z deviatich súrodencov. Po ukončení základnej školy v Kremnici ako najstarší syn začal pracovať na štátnom majetku. Neskôr sa zamestnal v Závadke nad Hronom, kde spoznal svoju manželku Blanku. Dňa 15. júla 1967 uzavreli manželstvo vo Valaskej. Narodili sa im dve deti – Ľubica a František. Od toho istého roku začal pracovať ako šofér uhoľných skladoch. Po dvoch rokoch prešiel pracovať do podniku Drobné prevádzkarne vo Valaskej, kde zotrval 6 rokov. V tomto období sa podieľal na stavbe domu smútku. Ako deratizačný technik pôsobil 17 rokov v Asanačnom ústave Lieskovec a od roku 1992 si so svojou manželkou založil súkromnú deratizačnú firmu, z ktorej kvôli zdravotným problémom prešiel na invalidný dôchodok. Bol pravidelným darcom krvi a držiteľom striebornej Jánskeho plakety. Svoj voľný čas trávil aj na chalupe so svojou rodinou a tromi vnukmi.

Pán František Putnok zomrel 21. apríla 2011.

Mária Makovičová

Vždy, keď niekoho odpovedáme na poslednej ceste, predstavujeme si drahú tvár, spomínáme na to, ako sme sa stretávali, spomínáme na naše rozhovory, prácu, záľuby. Naša obec nie je veľká, väčšinou sa všetci poznáme. Preto sa nám veľmi živo vynára v pamäti tvár pani Márie Makovičovej. Vieme si ju predstaviť s milým úsmevom, veselú, ktorá sa zúčastňovala spoločenského života v obci.

Pani Mária Makovičová, rodená Malovecká sa narodila 9. októbra 1923 v Bratislave. Vydala sa za pána Emila Makoviča a odišla s ním bývať do Predajnej. Neskôr si kúpili rodinný domček na Piesku kde prežila celý svoj život.

Narodili sa im tri deti- dcéry Eva, Gabriela a syn Peter. Bola starostlivá mama a stará mama. Jej záľubou bolo šitie, bola vychýrená krajčírka.

Pani Mária Makovičová zomrela 28. apríla 2011.

Oskár Harinec

Čas ticha, čas spomienok prichádza s poslednou rozlúčkou, keď sa nám zdá, že sme akosi bližšie k svojim koreňom a k minulosti. Spomienky otvárajú našu dušu. Vždy, keď ktosi z nášho ľudského spoločenstva opustí breh života, v našich citoch sa čosi zachveje a svetské starosti už nemajú svoje ostré kontúry. Zem akoby sa krútíla pomalšie, aby

sme sa stihli v nemom monológu zosnulému prिवorít.

Pán Oskár Harinec sa narodil 11. februára 1929 v obci Výčapy, okres Nitra, rodičom Rudolfovi a Jozefine Harinekovcom.

Oženil sa s Editou, rodenou Rosínovou. Narodili sa im dve deti – syn Oskar a dcéra Beáta. Aj keď nebol rodený Valašan, patrili s rodinou medzi prvých obyvateľov sídliska a neskôr sa presťahovali do rodinného domu, ktorý si svojpomocne postavili.

Občania Valaskej si ho pamätajú dlhé roky robíť vedúceho predajne mäsa v našej obci, odkiaľ išiel aj na dôchodok. Voľný čas vyplňal prácou okolo domu a v záhradke. Dlhé roky bol oporou chorej manželke. Bol spoločensky činný. Mnohokrát sme ho mohli vidieť, ako člena rôznych volebných komisií.

Ostatné roky života ho postupne premáhala choroba, s ktorou zápasil až do svojej smrti 28. apríla 2011.

Jolana Kindlová

V okamihoch, keď nás niekto opúšťa, prechádzajú nám myslou otázky o živote i o smrti, hlavne vtedy, keď odchádza nečakane a príliš skoro osoba nám taká blízka.

Pani Jolana Kindlová sa narodila 6. júna 1942 v Hronci v rodine Petra a Jolany Krútelových. Detstvo prežila v rodnej dedine, tu navštevovala základnú školu a neskôr Strednú školu spoločného stravovania v Brezne. Po ukončení štúdií sa zamestnala na ONV a neskôr na KNV v Banskej Bystrici. Nakoniec pracovala ako vedúca školskej jedálne vo Valaskej až do odchodu na invalidný dôchodok.

Zoznámila sa s Alfonzom Kindlom, s ktorým uzavrela manželstvo v roku 1966. Narodil sa im syn Marcel. Toto rodinné nazívanie narušilo náhle úmrtie manžela 30. mája 1993.

Voľný čas trávil pani Jolana Kindlová pri knihe, ručných prácach a hlavne starostlivosťou o rodinu.

S podlomeným zdravým a pribúdajúcimi chorobami statočne bojovala, až napokon jej srdce vypovedalo službu 28. apríla 2011.

Bernarda Cázerová

Prichádzame na tento svet, aby sme prežívaním dozrievali. Od nás samých závisí, ako a čo prežívame, konania, dobré, alebo zlé. Od nášho chcenia, myslenia, konania. Sme stromami svojho osudu a spolutvorcami osudu tých, s ktorými je viazaný náš život vlastným, slobodným rozhodnutím. Vzájomne sa ovplyvňujeme, pomáhame si niest bremená, ktoré si nakladáme na plecá. Tešíme sa spolu, keď sa nám darí, keď sme šťastní a prežívame radosť.

Pani Bernarda Cázerová sa narodila 8. apríla 1935 v Novej Vsi nad Váhom, rodičom Františkovi a Anne Adamčíkovcom.

Vydala sa za Jána Cázeru a narodil sa im syn Radoslav. V tej dobe prišli bývať na Piesok, pretože manžel tu pracoval ako učiteľ na odbornom učilišti. Pani Cázerová pracovala v nemocnici v Podbrezovej, neskôr v Brezne ako diétna sestra.

Po smrti manžela v roku 1981 a po odchode na dôchodok zostala sama. V tom čase jej pomáhali známi a kolegyne. V posledných rokoch sa jej zdravotný stav zhoršoval a tieto ťažké roky prekonávala hlavne za pomoci susedov.

Po ťažkom úraze v roku 2010 sa už do Valaskej nevrátila a odišla k synovi do Žiliny, kde 9. mája 2011 zomrela.

Drahoslava Pružinová

Prichádzame na tento svet, aby sme prežívaním dozrievali, zošľachtovali seba a všetko okolo seba.

Rodičia nám vytvorili nádherný priestor lásky, aby sme ho uchovali a zveľadili pre seba, svoje deti, vnúčatá, budúce potomstvo, aby sme ich nechali v pokoji dožiť v priestore lásky, ktorú sami tvorili. Všetko v ňom nám ich môže pripomínať, ich túžby, splnené sny a snaženia. V krásny májový čas odišla s pomedzi nás aj pani Drahoslava Pružinová.

Pani Drahoslava Pružinová sa narodila 26. augusta 1942 v Hronci. Detstvo prežila v Osrblí so súrodencami Vladom, Tiborom a Jaroslavom. Vydala sa 12. novembra 1960 za Ladislava Pružinu, s ktorým vychovali štyri deti - dcéry Drahoslavu, Tatianu, Moniku a syna Ladislava. Život prežila ako žena v domácnosti. K jej záľubám patrili domáce práce, starostlivosť o rodinu, záhradu a lásku k prírode.

Pani Drahoslava Pružinová nás opustila 14. mája 2011 vo veku 68 rokov.

Mária Krbiľová

Reťaz nášho života nie je nekonečná. Všetko v ňom sa začína a raz všetko končí, aj životná púť každého z nás. Je to veľmi kruté, ale pre všetkých rovnaké: pre mladých i starých, chudobných aj bohatých.

Sú medzi nami ľudia, ktorú prítomnosť je nám taká samozrejماً, že si ju veľmi často ani neuvedomujeme. Ich prítomnosť je samozrejماً, ako to, že nám bije srdce, ako to, že dýchame. Sú to ľudia húževnatí, skromní, pracovití.

Pani Mária Krbiľová sa narodila 17. marca 1918 vo Valaskej rodičom Martinovi a Márii Krbiľovcom. Vyrastala s piatimi súrodencami Rudom, Viktorom, Cyrilom, Boženou a Paulou. Od roku 1938 pracovala s bratom Cyrilom v obchode, od roku 1947 pracovala ako ošetrovatelka v Banskej Bystrici a neskôr ako zdravotná sestra v Brezne, Sklených Tepliciach a na Sliachi. Mala zdravotné problémy a od roku 1963 ostala na invalidnom dôchodku.

Vďaka svojej optimistickej povahe neostala sama, ale tešila sa spoločnosti svojich najbližších. Sil jej pomaly ubúdalo.

Pani Mária Krbiľová nás opustila 19. mája 2011 vo veku 93 rokov.

Jozef Martinko

Čas sa nevie unaviť. Nevie spomaliť ani zrýchliť svoje nekonečné plynutie, v jeho stopách zostávajú naše roky a to, čo nazývame minulosťou. Pod jeho dotykami nám ostávajú vrásky v tvári, tak ako stromom letokruhy vo vnútri kmeňov. Z tieňa sa vynorí smrť a vezme pohyb rukám, vezme slová perám, vezme pocity srdcu, lebo život sa práve skončil. V tej chvíli bolesť pozostalých zaplače v bezmocnosti. A my im môžeme len ticho vysloviť úprimnú sústrasť.

Pán Jozef Martinko sa narodil 27. 10. 1950 vo Valkeřiciach, or. Děčín, rodičom Alojzovi a Anne Martinkovcom ako siedme dieťa z ôsmich súrodencov. do 1. triedy začal chodiť ešte v Čechách. V októbri 1958 sa presťahovali na Slovensko do Valaskej. Po skončení ZŠ nastúpil do OU Strojární Piesok, kde sa vyučil za elektromontéra. Základnú vojenskú službu absolvoval v Brezne. Pracoval v Strojárnach Piesok až do odchodu do dôchodku. V roku 1975 uzavrel manželstvo so Zdenkou, rod. Gajdošovou a narodili sa im dvaja synovia - Jozef a Michal.

Medzi jeho záľuby patrili futbal, ktorý aktívne hrával vo viacerých kluboch. Tomuto športu sa venoval až do vyššieho veku. Mal veľmi rád prírodu a hlavne hubárčenie. Bol priateľský, dobrosrdečný a rád každému pomohol.

Pán Jozef Martinko zomrel nečakane v nedeľu 29. 5. 2011.

Čo sa vraví a o čom sa šušká?

Žijem tu, vo Valaskej, od svojho narodenia, veľa som zažil a aj zapamätal. Nedal som sa odradiť, aby som nepísal do nášho hlásnika, a keď tak sa nepodpíš. Nedal som si povedať a tak píšem, ba sa aj podpíšem. Uvidím, či mali pravdu, že sa mi to vypomstí a budem v nemilosti Valašťanov. Prečo? Lebo my, honosne nazývaní Starovalášťania, sme akoby zabudnutí. Upozornil nás na to článok, ktorý napísal výbor MOMS s názvom „Porozmýšľajme“. Že vraj sa jej dostala do uší veta: „načo nám je pamätná izba“, skôr by sme povedali, že len do jedného ucha a druhé bolo asi hluché? No aj tak je chválihodné, že vôbec počuli a reagovali v článku a mysleli, napísané úprimne, lebo od roku 2004, keď znovuzriadili pamätnú izbu, čo sa tam udialo do dnes? Ale o tom potom. Teraz len pripomeniem, čo všetko výbor MOMS prepočul o nás Starovalášťanoch, čo nás trápi a hovoríme si medzi sebou.

1. Známa veta, na čo nám je pamätná izba?
2. Ako, kto a na čo sa využíva budova a priestory bývalého MNV?
3. Na čo a pre koho je klub dôchodcov a kto ho spravuje?
4. Na čo nám je 2 roky nevyužívaný zasklený pútač pri potravínach, ktože si ho zamkol a má kľúče?
5. Na čo sú nám nevkusné truhlice, ktoré špatia nielen chodník ale celú Tatranskú ulicu?
6. Kto dovolil neustále vytvárať smetisko na križovatke pod hasičňou, na studničke pri tajchu a pri ceste do Potôčok?
7. Kto dovolil školský dvor pri LŠU zmeniť na parkovisko? Čo to stálo, kto to financoval (výkopové práce, asfaltovanie)?
8. Prečo sa neopravila vstupná brána a oplotenie z južnej strany?

9. Prečo sa na dvore LŠU nevybudovalo pódium pre letné koncerty nielen žiakov a absolventov LŠU?
10. Prečo sa zbúralo sociálne zariadenie WC v LŠU namiesto presťahy? Kto na to dal povolenie?
11. Prečo a pre koho, za akú cenu sa na mieste sociálneho zariadenia za budovu LŠU vybudovalo, ako to nazvať? Asi prístrešok pre hospodárske zvieratá.
12. Kto a prečo dal nezmyselné značky zákaz stáť a k LŠU dokonca prejazd zakázaný?
13. Prečo nie sú osadené lavičky tak ako voľakedy? A aj tie, čo ostali, sú schátrané, napr. pri Ceste Osloboditeľov, na dvore LŠU? A čo tie na autobusovej zastávke na TDH?
14. Prečo nechávame našu raritu, tajch na studničke, chátrať?
15. Prečo a kto dovolil vybudovať urnové miesta za pomníkom padlých v cintoríne. Je to hanba Valaskej.
16. Prečo máme najvyššie poplatky v okolí za hrobové miesta v cintoríne?
17. Prečo, aj keď separujeme odpad, platíme jedny z najväčších poplatkov v okolí?
18. Prečo sa musia mladí ľudia schádzať v krčmách a rôznych zákutiach odľahlých miest?
19. Prečo ľudia na VPP musia donekonečna chodiť s metlou a lopatou?

Je to všetko? Asi nie a tak čakám, že to nevyrieši výbor MOMS, ale predsa máme aj iné strany v obci, ktoré mali svojich kandidátov vo voľbách a bolo ich neúrekom. Všeličo nám sľubovali, dokonca aj zvýšenie daní. Máme aj poslancov a rôzne komisie. Mali by niečo robiť a nedovoliť voľajakému Golemovi, aby rozhodoval o nás bez nás a nie pre nás. Nedá sa všetko napraviť, ale za pokus to stojí, či nie?

Milan Cipciar

Ohlas na článok MO MS „Porozmýšľajme“ a na článok „Čo sa vraví a o čom sa šušká?!

Pozoruhodný článok výboru MO MS vzťahujúci sa na pamätnú izbu. Nebudem sa vraci, kto, kedy a prečo ju zriadil. No je trošku zarážajúce, že v roku 2002 až do znovuoctvorenia pamätnej izby v roku 2004, boli tam veci staré, schátrané, veľká časť predmetov bola úplne znehodnotená, áno ale prečo? Nuž nezatrucujme ten entuziazmus ľudí z dediny, ktorí z pôjdov a pivníc poznávali všetko staré, možno aj 100 ročné, práčne čistili vo viere, že po predkoch niečo zostane. Bolo to krásne a povznášajúce aj pre členov Matice slovenskej držať v rukách také staré predmety. No ale čože sa stalo potom, že pamätní izba sa nezveľaďovala, ba ani nespriístupnila, mnoho občanov ani nevie, že ju máme. Nemá pútač, nemá otvárací čas, nemá zodpovedného správcu, ktorý by ju ďalej zveľaďoval. Že má zlý prístup? Prečo ste dovolili znehodnotiť priestory na prízemí, ba i celú budovu? A že vraj si poniektorí boli aj vyznamenanie v Bratislave prebrať. Takto sa staviame k dedičstvu našich rodičov a starých rodičov, ktorí sa na tehličky skladali, aby ju mohli postaviť. Takto sa k nám, Starovalášťanom, staviate. Nechcem byť len kritikom, ponúkam aj isté riešenie. Pri obecnom úrade existuje komisia kultúry a školstva, nájdite a oslovte ľudí, ktorí chcú pracovať a aj pracujú. Záleží im na histórii, dajte im možnosť sa prejavíť, napr. p. Ľup-táková Mária a viem, že aj pán riaditeľ múzea v Brezne by bol nápomocný, osobne

mi to sľúbil. Nuž a kde? Určite v starej Valaskej, čo tak v starej fare alebo v mlyne na studničke pri tajchu. Čo tak páni poslanci počas vášho funkčného obdobia s pánom starostom vytvoriť niečo historické?

Prepočul výbor MO MS šuškanu načo nám je klub dôchodcov?

Nemal by ale aspoň výbor Jednoty dôchodcov? Viete, že po zriadení klubu dôchodcov v starej Valaskej klub navštevovalo v priemere 25-30 dôchodcov 3-4 dni za týždeň? Že v klube bola knižnica a časopisy? Klub riadila klubová rada, ktorá pripravovala program a činnosť klubu? Že klub bol vybavený zariadením, aké mnoho dôchodcov nemalo ani doma, že tam bola kuchyňa, televízor, čítač a spoločenské hry? Viete kde je a kedy je otvorený, kto ho spravuje, čo sa tam deje? Je tam klubová rada a čo robí? A je vôbec oprávnená šuškaná, že ho treba zrušiť?

Prečo máme najvyššie poplatky za hrobové miesta v cintoríne z okolitých dedín?

Naši starí rodičia, keby boli vedeli, čo nám ľudia zo sídliska prinesú, nikdy by svoje pozemky nedali pod výstavbu. Lebo oni žili aj keď chudobne, tu a toto si nezaslúžia, aby ich niekto, ak nezaplatisť za miesto, kde majú uloženú svoju telesnú schránku zrušia, čiže zrovnajú a pozostatky zhanočia. Takto si ich ctíme? Pokiaľ nebolo sídlisko, cintorín tam bol, oni si ho udržiavali, kosili, čistili, oplotili, starali sa a bezplatne.

Doniesla to doba, chceme zarábať už aj na mŕtvych. Súhlasím, všetko teraz niečo stojí, ale čo im a aj nám pozostalým za to ponúkne, to musí byť niečo, čo ostatné dediny a obecny úrad nedávajú. A viete, že minulý rok pred sviatkom zosnulých pravá strana nebola pokosená?

Prečo máme vyrúbané poplatky za domový odpad, ktorý nemáme?

Ja žijem v starej Valaskej a iste viete, koľko nás je dôchodcov. Môžem s čistým svedomím povedať, že ani jeden dôchodca tu zbernú nádobu veľa krát ani za mesiac nenaplní. Ak niekto neverí, nech si zdvihne ritku a ide sa pozrieť, čo v nej nájde. A to ešte separujeme odpad a veľa krát ani tam ničo dať. A tak páni zo zastupiteľstva a páni poslanci, čo tak ako v iných dedinách dať dôchodcom 50% zľavu?

Záverom chcem osloviť p. M.P., ktorá napísala VÝZVU na založenie neziskovej organizácie na odpratávanie odpadu. Dosť, dokedy sa budeme pozeráť na tým, ktorí robia smetiská. V starej Valaskej jeden deň pracovníci obecného úradu odpad odpracú, na druhý deň je tam znova. Keby si to dali pred svoj dom, záhradku, nie na obecné. No a keď môže jeden, tak ja tiež. A tak je pred hasičňou pri križovatke, na tajchu, pri ceste do Potôčok. Nie, už to nerobte, všetko niečo stojí, tak nezneužívajte nás ostatných, čo keby to každý robil?

Milan Cipciar

Čo zasejeme, to budeme žať...

Nedá mi, aby som nereagovala na udalosti, ktoré sa odohrali v našej obci na začiatku pôstneho obdobia.

6. marca sa našou obcou ako zvyčajne každý rok pred začatím 40 - dňového pôstneho obdobia rozliehal jasot, spev a zábava rozvášneného fašiangového sprievodu. Je pekné a chvályhodné, keď sa niektorí aktivisti a hlavne tie mladšie generácie snažia dodržiavať tradície predkov, pokiaľ to nepresahuje hranice slušnosti, morálky a rešpektovania určitých spoločenských konvencií. To, čo bolo témou alegorického voza vo fašiangovom sprievode ma nepotešilo, ba skôr rozčarovalo a nielen mňa, ale aj mnoho ďalších občanov Valaskej. Ironické zosmiešňovanie cirkevných inštitúcií a obradov, o ktorých mnohí aktéri fašiangového sprievodu ani nemajú poňatia a predstavu, čo vlastne znamenajú, a akú majú hodnotu a význam pre všetkých ľudí bez rozdielu, bolo skôr smutné ako zábavné. Nevieam, v kom sa zrodila táto myšlienka, zvolil si za výsmech cirkevné spoločenstvo, ale je mi toho človeka úprimne ľúto. Pokiaľ poznám situáciu v našej obci, je tu oveľa viac dôvodov a dovolím si tvrdiť; dosť vážnych, na ktoré by bolo potrebné poukázať takýmto spôsobom, aby sa pristúpilo k ich riešeniu. A hlavne to, čo bolo motívom už spomínaného alegorického voza, zdôrazneného nápisom „Vo Valaskej kňaza není, čo dá burse rozzhrešení.“ sa už vôbec v tom čase nezakladalo na pravde a skutočnosti. Myslím si, že tomo roku to aktivisti fašiangového sprievodu prehnali a riadne. Niekedy v minulosti mali ľudia v úcte, či už cirkevných predstaviteľov, alebo cirkevné ustanovizne bez rozdielu, či boli veriaci alebo nie; ale dnes nemajú úctu a zábrany pred ničím. Vysmievanie sa z ustanovení Svätého písma, ktorým sa naši predkovia riadili niekoľko tisícov rokov, je skôr dôvodom na plač a nie na zábavu. Pri kultúrnych podujatiach a významných udalostiach v našej spoločnosti sa radi oháňame Cyrilometodským kultúrnym dedičstvom, ale zamyslel sa vôbec niekto, čo to dedičstvo, ktoré nám sv. Cyril a Metod pred mnohými rokmi zanechali, vôbec znamená. Šliapeme po hodnotách, ktoré boli a sú vzácne ešte aj dnes mohým ľuďom. Ale Boh nám dal slobodnú vôľu a je na každom z nás, akou cestou sa rozhodneme ísť. Čo zasejeme, to budeme aj žať...

Mária Pančíková

Výsledky veľkonočného stolnotenisového turnaja

V sobotu 23.apríla sa uskutočnil už tradičný veľkonočný stolnotenisový turnaj, ktorý sa teší čoraz väčšiemu záujmu a oblube priaznivcov tohto športu i podpore zo strany obecného úradu. Teraz sa ho zúčastnilo 14 mužov a 4 ženy. Poradie najlepších bolo nasledovné:

Ženy:

1. Ivana Makovníková
2. Klaudia Kvaková
3. Žaneta Nitková
4. Barbora Strmeňová

Muži:

1. Miroslav Mihok
2. Jaroslav Karak
3. Miroslav Makovník
4. Andrej Skaloš
5. Pavol Gondék
6. Jozef Štulajter
7. Jaroslav Kocúr
8. Slavomír Kučerák

Organizátor a zúčastnení hráči

ďakujú OcÚ Valaská a starostovi Ing. Jurajovi Uhrinovi za poskytnuté hodnotné ceny pre víťazov. Za výdatné občerstvenie ďakujeme nášmu štedrému sponzorovi

p. Marekovi Poliakovi. Taktiež ďakujeme riaditeľke ZŠ Valaská Mgr. Magdaléne Vaníkovej za poskytnutie telocvične.

Ivan Karak



foto: Barbora Strmeňová



Svetový beh harmónie

Svetový beh harmónie je najdlhší celosvetový štafetový beh, ktorý prostredníctvom športu hľadá cestu k harmónii medzi ľuďmi rôznych kultúr, národností a presvedčení. Bežci nesú horiacu pochodňu ako symbol harmónie. Tisíce ľudí rôznych spoločenských skupín a rôznych oblastí života si ju podávajú z ruky do ruky na trase, prechádzajúcej cez viac ako sto krajín sveta.

Posolstvo Svetového behu harmónie je jednoduché – harmónia začína v srdci každého z nás. Každý človek je dôležitý a každý môže urobiť krok k mieruplňšiemu svetu okolo seba. Organizátorom Svetového behu harmónie na Slovensku je Sri Chinmoy Marathon Team, najväčšia bežecká organizácia na svete.

Svetový beh harmónie založil v roku 1987 Sri Chinmoy. Patrónmi podujatia sú vrcholoví športovci, ako napríklad deväťnásobný olympijský víťaz Carl Lewis, ktorý je zároveň aj oficiálnym hovorcom Svetového behu harmónie, Tegla Loroupe a Tatiana Lebedevová.

Svetový beh harmónie podporilo podržaním pochodne mnoho svetových osobností, ako napríklad Nelson Mandela, Michail Gorbačov, Matka Tereza, Ján Pavol II., dalajláma, Václav Havel, zo Slovenska Peter Dvorský, Dominik Hrbatý, Michal Martikán, Elena Ka-

liská a ďalší.

Každý z nás má v sebe plameň nádeje – túžbu po lepšom svete a šťastnejšej budúcnosti. S každým podaním pochodne harmónie z ruky do ruky sa tento plameň šíri od srdca k srdcu po celom svete. Bežat' s pochodňou alebo s ňou prejsť pár krokov a vložiť do nej svoje želania pre lepší svet môže každý.

Trasa tohoročného Svetového behu harmónie smeruje z Poľska do Strasbourgu pred budovu Európskeho parlamentu. Začiatkom mája na trase Muráň – Podbrezová sa zastavili aj v našej obci. Zaujímavou, poučnou a vtipnou formou ukázali hlavne deťom, aká je dôležitá harmónia a rovnováha v živote každého človeka. Deti sa s radosťou do programu zapojili a výborne sa bavili, hlavne pri názorných ukázkach harmónie a disharmónie. Dúfame, že sa zo scénok čo najviac poučili o tom, čo to znamená správať sa k druhým láskavo, a tak šíriť myšlienku harmónie ďalej.

Na záver programu bežci vyzvali pána starostu Ing. Juraja Uhrina a aj deti, aby sa symbolicky zapojili do tohto svetového štafetového behu tým, že spolu obehnú naše námestie. Bolo nám veľkou ctou, že tento beh harmónie sa zastavil aj v našej obci.

Danka Králiková, foto: Barbora Strmeňová

Futbalový klub Slovan Valaská obnovuje svoje aktivity

Po rokoch nečinnosti sa z iniciatívy niektorých bývalých futbalistov znovu obnovuje činnosť futbalového klubu Slovan Valaská. Dňa 20.04.2011 sa konala ustanovujúca schôdza, kde si zakladajúci členovia (zišlo sa ich asi 30), zvolili orgány klubu a schválili stanovy.

Predsedom je Ondrej Balco, podpredsedom Karol Krumpál, pokladníkom Ing. Jozef Barzík a trénerom Miloš Pacera. Zatiaľ sa bude hrať v najnižšej súťaži. Na derby s Hroncom alebo Osrbílím si ešte musíme počkať, až keď postúpime trochu vyššie. Trénovať a hrať sa bude na ihrisku vo Valaskej v nedeľu. Ihrisko má teraz v prenájme Podbrezová, ale s ňou sa funkcionári dohodli pomerne rýchlo a dobre, takže budeme mať k dispozícii ihrisko, šatne a zapožičajú nám aj nejaké staršie dresy a lopty.

Tréner Pacera hovorí, že už má vytipovaný dostatočný káder hráčov, ale zatiaľ nechce povedať žiadne konkrétne mená, aby sa niečo nepokazilo. Výhľadovo by sme mali mať aj družstvá žiakov a dorastencov. Zatiaľ by sa malo už v lete účastovať na turnajoch. Zatiaľ máme pozvanie na tri turnaje v okolí. Činnosť klubu bude z veľkej časti financovať obec Valaská. O nejakých odmenách pre futbalistov sa neuvažuje a hrať sa bude len pre radosť. Nuž a konečne si aj diváci prídu na svoje, lebo v minulosti bývala divácka účasť pomerne dobrá a ľuďom futbal v nedeľu chýbal. Nie je to len športová, ale aj spoločenská udalosť.

Ing. Jožo Kán

Mladí futbalisti



V obci nám rastú šikovní futbalisti. Žiaci futbalového krúžku pri ZŠ, Októbrová 16, Valaská, ktorí trénujú pod vedením p. Vilhana a p. Babčana, lámu rekordy. Prihlásili sa do futbalovej súťaže „Hľadáme futbalovú hviezdu“ a hrali aj „O Pohár generálneho riaditeľa ŽP Podbrezová“. Zatiaľ sa im darí a všetky zápasy doteraz vyhrali. Rozhodujúce ich ešte čakajú. Chlapci, držíme palce!

A kto sú tí mladí futbalisti?

Hadžega Patrik, Muránsky Tomáš, Banko Lukáš, Puška Slavomír, Levík Lukáš, Uhrin Šimon, Kožiak Lukáš, Malček René, Švantner Matúš

Štefánia Piliarová

Memoriál Františka Balúcha



V sobotu 28. mája sa na ihrisku pred Kultúrnym domom vo Valaskej odohral futbalový turnaj venovaný Františkovi Balúchovi. František Balúch hral ako obranca za divíziu, tiež trénoval. Zastával funkciu predsedu FK Slovan Valaská. Zaslúžil sa o vybudovanie futbalového ihriska na Piesku, aj toho dnešného vo Valaskej.

Počasie nebolo tomuto podujatiu naklonené, čo však nijako neodradilo organizátorov turnaja OZ King's Dogs Klub, samotných futbalistov, ani divákov. Na mieste vládla skvelá, športovým duchom nabitá, nálada. Za výdatného dažďa odohralo svoje zápasy 8. družstiev.

Výsledky: 1.miesto The Reds, 2.miesto FCB, 3.miesto Lajo Oheň tím, 4. miesto Grizzly tím, 5. miesto AS ROMA, 6.miesto Perla tím, 7.miesto King's Dogs tím a 8.miesto The Devils tím. Ocenenie „najlepší hráč turnaja“ si odniesol Juraj Lang, „najlepší brankár“ Jakub Kučera. O góly núdza nebola, dokonca padol aj rekord v počte inkasovaných gólov 19:1.

Organizátori sa už teraz tešia na ďalšie, rovnako vydarené, podujatia.

M. Senčeková



foto: Barbora Stmeňová

Uzavierka budúceho čísla bude 27. júla 2011.